

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE RYBNO
NA LATA 2016 - 2025**

R Y B N O 2016 r.

SPIS TREŚCI :

I. Merytoryczne uzasadnienie opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	4 - 5
I I. Proces tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	5 - 9
1. Metodyka pracy nad Strategią	
2. Przebieg procesu wypracowania Strategii	
III . Charakterystyka gminy Rybno.....	9 - 14
1. Rys historyczny gminy	
2. Położenie geograficzne, obszar , warunki przyrodnicze	
IV. Sytuacja demograficzna	14 - 18
1. Statystyka mieszkańców według płci.	
V. Sytuacja gospodarcza	18 - 20
1. Rolnictwo	
2. Pozarolnicza działalność gospodarcza	
VI. Infrastruktura techniczna	20 - 22
1. Drogi	
2. Komunikacja	
3. Uzbrojenie energetyczne	
4. Gazyfikacja	
5. Telekomunikacja	
6. Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja	
7. Gospodarka odpadami	
VII. Ochrona zdrowia	22 - 23
VIII. Oświata i kultura	24 - 27
IX. Dziedzictwo kulturowe	27 - 29
X. Sport i turystyka	29 - 29
XI. Pomoc społeczna	29 -54
1. Zadania pomocy społecznej	
2. Świadczenia z pomocy społecznej	
3. Zarządzanie i kadra ośrodka pomocy społecznej	
4. Struktura osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej	
5. Główne powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w 2015 r.	
6. Realizacja Programu wieloletniego „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania „	
7. Usługi opiekuńcze i Domy Pomocy Społecznej	

8. Świadczenia rodzinne	
9. Świadczenia opiekuńcze	
10. Fundusz alimentacyjny	
11. Realizacja Karty Dużej Rodziny	
12. Prace społecznie użyteczne	
13. Działania Asystenta rodziny	
14. Praca socjalna	
XII. Diagnoza istniejących problemów społecznych w gminie Rybno.....	54 - 64
1. Bezrobocie i ubóstwo	
2. Niepełnosprawność, długotrwała choroba, starzenie się społeczeństwa	
3. Kwestie uzależnień od alkoholu i narkotyków	
4. Przemoc w rodzinie	
XIII. Analiza ankiet przeprowadzonych na terenie gminy Rybno, dotyczących Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów	65 - 70
XIV. Analiza SWOT.....	70 - 75
1. Uwagi ogólne	
2. Tabele analizy SWOT	
3. Wnioski wypływające z analizy SWOT	
4. Obowiązujące ustawodawstwo	
XV. Strategia działań, misja i wizja gminy.....	75 – 76
XVI. Obszary priorytetowe, cele strategiczne, cele operacyjne i zadania.....	76 – 83
1. Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	
2. Osoby starsze i niepełnosprawni	
3. Grupy społeczne zagrożone alkoholizmem i narkomanią	
4. Dzieci i młodzież	
XVII. Monitoring i wdrażanie Strategii.....	83 - 84
1. Podmioty uczestniczące w realizacji Strategii	
2. Finansowanie Strategii	
3. Okres realizacji Strategii	
XVIII. Zakończenie	84 - 85

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zobowiązuje samorząd Gminy artykuł 17 ust. 1, pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz U. z 2015, poz. 163).

Zgodnie z wyżej cyt. artykułem:

„Obowiązkiem zadaniem gminy jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grupy szczególnego ryzyka”.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie. Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji oraz mieszkańcy gminy Rybno.

Dokument ma charakter kilkuletni. Został przygotowany na lata 2016 - 2025.

Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m. in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych. Strategia jest podstawą do podejmowania długofalowych, zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej i wdrażania rozwiązań systemowych. Rozwiązywanie istotnych problemów społecznych jest działaniem trudnym, dlatego też celowe jest strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej, również na poziomie lokalnym. Zintegrowane podejście do problemów sfery społecznej zaprezentowane w przedmiotowej strategii, pozwala na przyjęcie nowych rozwiązań w celu ograniczenia niekorzystnych zjawisk. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej.

W ujęciu strategicznym pomoc społeczna w Gminie Rybno to nie tylko udzielanie wsparcia materialnego, a przede wszystkim szeroko rozumiana praca socjalna, nastawiona na: wzmocnienie postaw aktywnych, stworzenie systemu wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego, wdrożenie modelu pomocy w oparciu o kontrakt socjalny oraz ścisłą współpracę i powiązanie działań instytucji i organizacji pozarządowych w wypracowaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

Celem podejmowanych działań jest skuteczne wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Systemowe zmiany w funkcjonowaniu pomocy społecznej, dają szansę na to, że następne pokolenia nie będą podopiecznymi pomocy społecznej.

II. PROCES TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

1. Metodyka pracy nad Strategią

Prace nad Strategią prowadzone były przez Zespół powołany Zarządzeniem Nr 8. 2016 z dnia 05 lutego 2016 r. Wójta Gminy Rybno w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania i modyfikacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, w składzie:

1. Agnieszka Zdunek	- Sekretarz Urzędu Gminy Rybno,
2. Iwona Brodowska	- Radna Gminy Rybno,
3. Anna Mazgaj	- Radna Gminy Rybno,
4. Agnieszka Fidrych	- Radna Gminy Rybno,
5. Agata Czerwińska	- Pedagog Zespołu Szkół w Rybnie,
6. Sierż. Hubert Plichta	- Dzielnicowy Gminy Rybno,
7. Stanisława Siewiera	- pielęgniarka środowiskowa NZOZ „Valmed” w Rybnie,
8. Maria Jasińska	- właściciel NZOZ „Valmed „ w Rybnie,
9. Regina Sołtysiak	- Kierownik GOPS w Rybnie,
10. Hanna Wójcicka	- Specjalista pracy socjalnej GOPS w Rybnie,
11. Grażyna Miszczak	- Specjalista pracy socjalnej GOPS w Rybnie,
12. Anna Plichta	- Asystent rodziny GOPS w Rybnie,
13. Albert Szulczyński	- Dyrektor Gminnej Biblioteki w Rybnie

2. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego,
- diagnoza sytuacji społecznej gminy,
- planowanie działań,
- opracowanie dokumentu.

W celu zastosowania modelu opracowania Strategii, przeprowadzono spotkania warsztatowe, w których uczestniczyli członkowie Zespołu zadaniowego.

Celem spotkań było:

1. dokonanie diagnozy sytuacji społecznej w gminie, w tym:

- analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych,
- analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych w na rzecz społeczności lokalnej,

- formułowanie wizji rozwoju społecznego gminy (SWOT).

2. dokonanie analizy problemów społecznych oraz zasobów społecznych w gminie, w tym:

- identyfikacja i kategoryzacja problemów społecznych w gminie,
- analiza przyczyn zjawisk społecznych,
- określanie zasobów społecznych gminy,
- badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia,
- ocena poziomu integracji społecznej.

3. formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o zasady rozwoju społecznego, w tym:

- analiza zasad rozwoju społecznego,
- formułowanie misji i wizji rozwoju społecznego gminy,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w gminie,
- określanie sposobu zarządzania realizacją Strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w Strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez następujące instytucje :

- Urząd Gminy Rybno,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sochaczewie,
- Komenda Policji w Sochaczewie - Posterunek Policji w Młodzieszynie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Valmed” w Rybnie,
- Zespół Szkół w Rybnie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rybnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rybnie,
- Parafia Rzymsko-Katolicka w Rybnie
- Powiatowe Centrum Pomocy w Sochaczewie.

Elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych było przeprowadzenie badania ankietowego na terenie gminy oraz wyniki anonimowych ankiet. Ankietę skierowano do mieszkańców gminy Rybno, zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym gminy.

Na podstawie informacji uzyskanych w drodze konsultacji ustalona została hierarchia ważności problemów społecznych, występujących w Gminie Rybno.

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje zagadnienia regulowane ustawami :

- 1) Ustawą z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),
- 2) Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz U. z 2015 r. poz.163),
- 3) Ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.),
- 4) Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.),
- 5) Ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. z 2012 r. poz. 1228),
- 6) Ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz U. Nr 233, poz. 1458 z późn. zm.),
- 7) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.),
- 8) Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz U. z 2013 r. poz.135 z późn. zm.),
- 9) Ustawą z dnia 13 października z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz U z 2008 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.),
- 10) Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
- 11) Ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz U. z 2005 r. Nr 267 poz. 2259 z późn. zm.),
- 12) Ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.),
- 13) Ustawą z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U z 2005 r. Nr 229 poz. 1954 z późn. zm.),
- 14) Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- 15) Ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz U. 2014, poz.1863),

- 16) Przepisami szczególnymi dotyczącymi jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i samorządowych jednostek budżetowych,
- 17) Innymi przepisami prawa z zakresu osłony socjalnej i polityki społecznej, w tym prorodzinnej.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY RYBNO

1. Rys historyczny gminy

Nazwa gminy Rybno wyłania się w przekazach źródłowych po raz pierwszy w 1368 roku. Nazwa gminy ma cechy topograficzno - kulturowe i w tym brzmieniu występuje na terytorium Polski w około 20 przypadkach. Miejscowość pod Sochaczewem wzięła swą nazwę zapewne od obszaru, którego rzeki i strumienie obfitowały w ryby. Nie wiadomo kiedy dokładnie powstało. Po raz pierwszy Rybno poświadczono jest w 1368 roku w dokumencie wystawionym przez księcia mazowieckiego Ziemowita III w Sochaczewie, mówiącym o konieczności płacenia dziesięciny.

Fundację zaś najstarszego kościoła należy upatrywać nawet w XII wieku. Musiał on obsługiwać większe skupisko ludzi, na co wskazują znaleziska archeologiczne, pochodzące z północno-wschodniego skraju wsi. Obrzeże erozyjnego ostańca u zbiegu rzeczek Witonii i Lutonii nosi nawet znamienne nazwę „Łysa Góra”.

Odkryto tu w 1935 roku całopalny - jeszcze pogański grobowiec datowany na X-XII wiek. Odnaleziono również grobowiec typu „Kujawskiego”, który miał kształt wydłużonego trójkąta o długości około 50 metrów i szerokości u podstawy 9 metrów. Usypany był z ziemi i obłożony z boków głazami, których wymiary sięgały jednego metra.

Z kolei na terenie parku dworskiego znaleziono w ostatnim czasie sporo odłamków naczyń glinianych noszących cechy wyrobów garncarstwa średniowiecznego, począwszy od XII/XIII po XIX wiek. Można zatem próbować prześledzić kontynuację lokalnego osadnictwa. Ulegało ono przemieszczeniom co najmniej od wieku XII. Rybno było gniazdem rodowym starej mazowieckiej rodziny, tytułującej się herbem Radwan i Sulima, która następnie przybrała nazwisko Rybińskich. Około połowy XV wieku wyłoniła się postać jednego z pierwszych przedstawicieli tej rodziny, niejakiego Gotarda Rybenio gente Radvanio (właściciel Rybna i Babska) kasztelana sochaczewskiego. Wszedł on na trwale - choć mało chlubnie -do historii. Jan Długosz posądza go nawet o otrucie książąt mazowieckich, braci Ziemowita VI i Władysława II, zmarłych na początku 1462 roku. Miała to być zemsta

porywczego Gotarda za to, że księżęta pozbawili go kasztelani i zamierzali odebrać mu wieś Rybno.

O innym Rybińskim - Janie, kanoniku gnieźnieńskim pierwszą wzmiankę znajdujemy już w 1512 roku. W rejestrach poborowych z 1519 roku jest także mowa o jego rodzinie. Z Rybna pochodził Paweł Klemens Rybiński, który w 1404 roku został pierwszym proboszczem parafii Świętego Ducha w Łowiczu. Jednym z Rybińskich był także proboszcz w Rybnie. Został on zabity w 1529 roku przez swego brata, dziedzica Mikołaja Rybińskiego. Z wybitnych członków tej rodziny wymienić warto Jana, poległego pod Chocimiem w 1612 roku i Macieja, naczelnego wodza w powstaniu listopadowym. Inna gałąź Rybińskich miała podobno założyć w XV wieku inną wieś, także Rybno w dorzeczu Narwi. Rybińscy gospodarowali pod Sochaczewem co najmniej do schyłku XVII wieku.

Wedle prawdopodobnych przekazów kościół parafialny w Rybnie istniał już w 1363 roku. Wszystko wskazuje, że fundatorami byli właśnie Rybińscy. Można przyjąć, że osada powinna istnieć już około 1344 roku. Kolejne wzmianki o istnieniu parafii pochodzą z lat 1418-1420. Rozwijała się ona dość szybko, oddziałując pozytywnie na inne ośrodki religijne. Niestety częste pożary niszczyły osadę. Taki los spotkał także pierwotny drewniany kościół.

Nie ma dokumentów stwierdzających kto erygował parafie. Przypuszcza się jednak, że jednym z kolejnych fundatorów kościoła była szlachecka rodzina Szwarockich ze Szwarocina. Następny kościół zbudowany w 1534 roku, także uległ zniszczeniu w wyniku pożaru. Ponowny akt erekcji parafii – w miejsce zaginionego – wystawił 4 lipca w 1534 roku, na prośbę proboszcza Mikołaja Miłkowskiego biskup poznański Jan Latański (1525-1536). Kościół nosił wezwanie Matki Bożej, Św. Bartłomieja, Św. Katarzyny i Dziesięciu Tysięcy Żołnierzy Męczenników.

W II połowie XVI wieku do rozwijającej się parafii prócz Złotej, włączone zostały wsie: Jasieniec, Szwarocin, Ćmiszew i Ruszki. W 1603 roku drewniany kościół miał cztery ołtarze, z których jeden św. Jana Jałmużnika ufundowany był przed 1538 rokiem przez Szwarockich. Uposażeniem kościoła były trzy łany roli i dziesięciny ze wsi Rybno, Złota, Kozłów Szlachecki, Jasieniec, Ruszki i Ćmiszew. W związku z najazdem szwedzkim i wojsk księcia siedmiogrodzkiego Jerzego Rakoczego (1655-1657) świątynia uległa zniszczeniu. Nową wystawił dopiero w 1688 roku Ludwik Jasiński.

W 1672 roku Rybno nabyli Zabłoccy z herbu Łada, a w 1789 roku cześnik gostyniński Stanisław Zabłocki osadził w swych dobrach kolonistów niemieckich. Pod koniec XVIII wieku pojawiają się nowi właściciele Rybna. Jako dziedzic wymieniony jest Antoni Łączyński, podstoli sochaczewski, a od 1778 roku chorąży gostyniński. Dobra przeszły

kolejno na nieznaną bliżej Łączyńską. Prawdopodobnie była to córka lub wnuczka Antoniego, a może Józefa, o której wiadomo, że poślubiła Stanisława Zabłockiego, a w 1792 roku podawała do chrztu w sochaczewskim kościele parafialnym Felicjana Skarżyskiego z Żukowa.

Jeden z synów Antoniego, Maciej Łączyński herbu Nałęcz, starosta gostyniński, został dziedzicem Kiernozi. Łączyńscy prawdopodobnie zbudowali w Rybnie w latach 1804- 1806 pierwszy murowany kościół w stylu klasycystycznym. Tradycja głosi, że Napoleon Bonaparte idąc na Moskwę modlił się w tym kościele. Warto też wspomnieć, że Maciej Łączyński był ojcem Marii (właściwe imię Marianna) – przyszłej pani Walewskiej - kochanki Napoleona oraz Antoniny zamężnej 3-krotnie, a związanej przez małżeństwo z majątkiem Czerwonka (dziś na terenie Sochaczewa). Jest wielce prawdopodobne, że panny Łączyńskie odwiedzały krewnych mieszkających w Rybnie. Sama Maria Walewska zmarła daleko od rodzinnej wsi. Żywoć mianowicie zakończyła w Paryżu 11 grudnia 1817 roku w wieku 31 lat. W 1818 roku jej zwłoki zastały sprowadzone z Francji do Polski i spoczęły w kaplicy kościelnej w Kiernozi. Wiadomo, że po matce z Łączyńskich Zabłockiej Rybno odziedziczył syn Cyprian Łada Zabłocki, który zaczął gospodarować majątkiem od dnia swego ślubu, który zawarł tuż przed rokiem 1830 w Brukseli z Belgijką Matyldą de Proft. Grobowiec Cypriana i Matyldy Łada Zabłockich zachował się w dobrym stanie na rybińskim cmentarzu. Kiedy państwo zjechali z Belgii do Rybna, kończono akurat budowę dworu. Schody nie były jeszcze gotowe i młodzi małżonkowie musieli po drabinie wejść do domu. Te informacje wskazują pośrednio na datę wzniesienia dworu, który wskutek działań II wojny światowej obrócony został w ruinę. Oboje małżonkowie przyczynili się do powstania wsi Cypriany i Matyldowa, gdzie zamieszkali także niemieccy koloniści. Nie ma żadnej informacji o istnieniu dworów na terenie Rybna wcześniej. Wolno jednak domyślać się, że istniały tu typowe dla Mazowsza drewniane szlacheckie dworki, niekiedy nawet nie różniące się wiele od krytych strzechą chłopskich chałup, łatwo ulegających zniszczeniom. Napotykanne w parku rybińskim ułamki ceramiczne- w tym także wczesne fajanse i porcelana- wydają się wskazywać na prawdopodobieństwo sukcesji dworskiej zabudowy w tym właśnie miejscu. Lokalna tradycja każe w podsochaczewskim Rybnie upatrywać owego Zabłockiego, który zrobił kiepski interes na mydle. Otóż, aby nie płacić cła przywiązał mydło do spodu tratwy i płynął rzeką Bzurą i Wisłą do Gdańska. Oczywiście mydło, w kontakcie z wodą rozpuściło się całkowicie i stąd to znane powiedzenie: „Wyszedł jak Zabłocki na mydle”. Nie wiadomo dzisiaj czy rzeczywiście funkcjonowała w tych okolicach fabryka mydła, jednak na miejscowym cmentarzu, przy studni, pokazywana jest wielka kadź ze stopu żelaza którą kojarzy się

z produkcją mydła przez pechowego Zabłockiego. Zabłoccy, chociaż nie bez większych kłopotów, przyczynili się wielce do rozwoju Rybna. Na ich czasy przypada wzniesienie murowanego dworu i zabudowań gospodarczych. We wsi czynna była szkoła początkowa, wcześniej istniała parafialna i sąd gminy. Około 1840 roku, w sąsiedztwie dworu, pobudowana została zachowana do dziś plebania. Dwór remontowano gruntownie z okazji ślubu Karola, syna Cypriana i Matyldy, z Marią z Karczewskich, córką Tertuliana i Franciszki Bnińskiej. W związku z tymi zaślubinami nasadzono trzy rzędy kasztanowców, które wytyczały- czytelną do dziś- aleję dojazdową, wiodącą od dworu do kościoła.

Kolejny dziedzic założył browar wzniosł nowoczesny wówczas, budynek wytwórni wódek. Męska linia Zabłockich z Rybna wygasła wraz ze śmiercią Karola i jego syna Stanisława, który zmarł w Monte Carlo 27 stycznia 1881 roku, tracąc fortunę i mając zaledwie 18 lat.

Karol Zabłocki pozostawił Rybno córce Izabeli i zięciowi Józefowi Koczorowskiemu. W ten sposób dobra stały się ostatecznie dziedzictwem Koczorowskich. Po Józefie majątek objął syn Karol, ożeniony z Emilią z Kurnatowskich. Doczekali się oni liczego potomstwa. Jak wszystkie na ogół ziemiańskie siedziby tak i dwór w Rybnie, pozostawał mimo licznych dramatów dziejowych skarbnicą pamiątek i dzieł sztuki. Przechowywany tu był między innymi bogaty księgozbiór gromadzony już od czasów Cypriana Zabłockiego i jego szwagra Baltazara Dannenberga. Jednak zasoby biblioteki, zajmujące osobny pokój parteru uległy dewastacji tuż po 1945 roku. Gościł tu między innymi wybitny archeolog, Konrad Jażdżewski, który w roku 1935 prowadził prace wykopaliskowe grobowca neolitycznego i przypadkowo odkrył wczesnośredniowieczny pochówek całopalny.

Sam dwór skutecznie opierał się wielu nieszczęściom dziejowym. Jego solidne podziemia pozwoliły w roku 1939 na przetrwanie dziedziców i części ludności folwarcznej. Kwaterowały tu sztaby: polskie, niemieckie, potem rosyjskie. Rybno leżało opodal zachodniej granicy Generalnej Guberni. W rybińskim dworze znaleźli azyl wypędzeni przez Niemców z Wielkopolski krewni rodziny Koczorowskich. Po powstaniu warszawskim kilkadziesiąt osób znalazło tymczasowe schronienie w Rybnie. Kresem dla dworu było wejście na teren wojsk radzieckich. Ostatnia dziedziczka opuszczając dwór miała zabrać ze sobą tylko kufer i obraz zmarłego w Monte Carlo krewnego. Potem dwór popadł w ruinę. Dopiero kiedy obiekt przejęło Państwowe Muzeum Archeologiczne przywrócono mu właściwy stan.

Kolejne wzmianki o kościele pochodzą z lat 1818 i 1820 w związku z procesem plebana Michała z biskupem poznańskim o dziesięcinę ze wsi Złota. Najdłużej obowiązki proboszcza w Rybnie pełnił ks. Grzegorz Grudziński, który piastował tę funkcję w latach 1883-1928, a więc blisko 45 lat. Zmarł w wieku 91 lat i został pochowany na miejscowym cmentarzu.

Klasykistyczny, murowany kościół posiada jedną nawę. Za prezbiterium znajduje się zakrystia z przybudówkami z 1909 roku, zbudowana dzięki fundacji dziedzica Jasieńca, Józefa Modlińskiego. W świątyni są trzy drewniane ołtarze, pochodzące z I połowy XIX wieku, fundowane przez miejscowych dziedziców, a gruntownie przekształcone w 1909 roku. Zawierają przemalowane obrazy: w lewym ołtarzu-Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej oraz św. Józefa z początku XIX wieku w prawym ołtarzu -św. Tekla również z tego okresu, zaś w lewym bocznym ołtarzu, nad tabernakulum obraz św. Joachima i św. Anny, prawdopodobnie z połowy XVIII wieku. Na uwagę zasługuje rzeźbiona w drzewie i polichromowana figura św. Onufrego z XVII wieku; wielki drewniany ołtarz z obrazem św. Bartłomieja i św. Józefa, malowany przez Franciszka Ejsmonda w 1909 roku oraz chrzcielnica z baldachimem i obrazem św. Jana Chrzciciela z I połowy XIX wieku. Szczególnie wyróżnia się ambona z początku XVIII wieku pochodząca z kościoła św. Beona z Warszawy. Nowy ołtarz soborowy, konfesjonały i ławki, a także na nowo umeblowana zakrystia harmonizują ze stylem kościoła.

Przed frontem świątyni stoi piętrowa XIX-wieczna dzwonnica w stylu klasycystycznym, w której kiedyś były zawieszony dwa duże dzwony, wykonane kosztem 2500 rubli za sprawą włościanina Wojciecha Wojciechowskiego. Sprowadzono je w 1899 roku, a konsekwencji dokonał biskup Wincenty Teofil Chościak- Popiel. Oba dzwony zabrali Niemcy 15 lutego 1951 roku.

Na przestrzeni ostatniego wieku kościół odnawiano kilkakrotnie (1877,1881,1909,1953). Obecnie jest wyremontowany, posiada nową polichromię i nowe fundamenty izolujące wilgoć.

Na terenie parafii znajdowało się pięć dworów szlacheckich: w Złotej, Jasieńcu, Ćmiszewie, Szwarocinie, i Rybnie. Po II wojnie światowej dwory zostały rozparcelowane, a ludność dworska wyemigrowała do miast, głównie pobliskiego Sochaczewa. W Rybnie znajduje się kopiec usypany ku czci żołnierzy z parafii poległych w czasie I wojny światowej na froncie wschodnim.

2. Położenie geograficzne, obszar, warunki przyrodnicze.

Gmina Rybno to gmina wiejska, leży w centralnej Polsce. Według podziału administracyjnego gmina wchodzi w skład Województwa Mazowieckiego. Położona jest w jego zachodniej części i jest jedną z siedmiu gmin powiatu sochaczewskiego. W latach 1875 – 1998 gmina wchodziła w skład Województwa Skierniewickiego. Centrum gminy

oddalone około 65 km od Warszawy, około 90 km od Łodzi, około 35 km od Łowicza i około 55 km od Płocka. W gminie Rybno krzyżują się drogi Nieborów - Kompina-Wyszogród i Sochaczew-Kiernozia - Sanniki - Gąbin, na granicy w miejscowości Karolków Szwarocki przebiega droga krajowa Nr 2 Warszawa - Poznań. Gmina sąsiaduje z następującymi gminami: Młodzieszyn, Sochaczew, Kocierzew, Nowa Sucha oraz Hów. Pod względem fizyczno-geograficznym obszar gminy stanowi drobną część makroregionu niziny środkowej Polski zwanej obrazowo „krajną wielkich dolin” i wchodzi w skład Równiny Łowicko - Błońskiej. Równina Łowicko - Błońska zajmuje około 5 % powierzchni gminy. Swym zasięgiem obejmuje południowo - wschodni kraniec gminy: na wschód od miejscowości Józin, Erminów, Bronisławy.

Obszar gminy Rybno w całości znajduje się w zlewni Bzury. Gmina rozlokowana jest na tarasach nad rzeką Witonią i Lutomią uchodzącymi do Bzury, nieco na południe od Sochaczewa. Monotonię równinnego krajobrazu urozmaicają eksponowane wzniesienia, w tym zwracający uwagę także i nazwą erozyjny ostaniec - Łysa Góra - w pobliżu rzeki Witonii. W krajobrazie gminy Rybno dominują pola uprawne i plantacje drzew owocowych. Znaczący element zielonego pejzażu stanowi Podworski Zespół Parkowy oraz zabytkowe aleje kasztanowe w Rybnie, Zespół Dworsko- Parkowy w Złotej.

Obszarowo gmina zajmuje powierzchnię 72,84 kilometrów kwadratowych, co stanowi 9,96 % powierzchni powiatu sochaczewskiego. Użytki rolne w gminie zajmują 90 % powierzchni, natomiast lasy i grunty leśne 5 % powierzchni.

IV. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

1.Statystyka mieszkańców według płci

Na dzień 4 maja 2016 r. teren gminy Rybno zamieszkiwało 3477 osób , w tym 1708 mężczyzn i 1769 kobiet. Liczba ludności utrzymuje się na podobnym poziomie, z lekką tendencją spadkową w porównaniu do lat ubiegłych. Występuje nadwyżka kobiet nad mężczyznami. Sytuacja demograficzna w gminie jest charakterystyczna dla obszarów pozamiejskich. Wskazuje na postępujący proces starzenia się ludności. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przewyższa liczbę mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, dominuje ludność w wieku produkcyjnym. Niekorzystnym zjawiskiem jest ujemny przyrost naturalny.

Parametry takie jak : wykształcenie mieszkańców, gęstość zaludnienia, poziom przyrostu naturalnego, zachowanie równowagi pomiędzy płciami, właściwe proporcje pomiędzy

grupami ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym decydują o jakości życia mieszkańców i mają bezpośrednie przełożenie na rozwój gminy.

Tabela Nr 1.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	66	63	129
3	17	26	43
4-5	41	47	88
6	25	19	44
7	20	23	43
8-12	93	87	180
13-15	48	60	108
16-17	43	48	91
18	24	20	44
19-56	1139	0	1139
19-60	0	1007	1007
> 65	192	0	192
> 60	0	369	369
Ogółem	1708	1769	3477

Źródło pozyskania informacji : Urząd Gminy w Rybnie

Najliczniejszą grupą wiekową w gminie stanowią mężczyźni w wieku 19-65 lat oraz kobiety w wieku 19-60 lat .

Tabela Nr 2.

Dane dotyczące populacji gminy w latach 2013-2015

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2013	3496	34	41	- 7
2014	3499	60	41	+ 19

2015	3479	38	52	- 14
------	------	----	----	------

Źródło pozyskania informacji Urząd Gminy w Rybnie:

Tabela Nr 3.

Wykaz wsi i sołectw na terenie gminy Rybno.

W skład administracyjny gminy Rybno wchodzi 25 wsi, natomiast sołectw jest 24 .

Lp.	Nazwa wsi (sołectwa)
1.	Aleksandrów
2.	Antosin
3.	Bronisławy
4.	Cypriany
5.	Ćmiszew Parcel
6.	Ćmiszew Rybnowski
7.	Erminów
8.	Jasieniec
9.	Józin
10.	Kamieńszczyzna
11.	Karolków Rybnowski
12.	Karolków Szwarocki
13.	Konstantynów
14.	Ludwików
15.	Matyldów
16.	Nowa Wieś
17.	Nowy Szwarocin
18.	Rybionek
19.	Rybno
20.	Rybionek
21.	Stary Szwarocin
22.	Sarnów
23.	Wężyki
24.	Wesoła
25.	Złota

Źródło pozyskania informacji Urząd Gminy w Rybnie:

Tabela Nr 4.

Liczba mieszkańców gminy Rybno według miejscowości.

Wykaz miejscowości w gminie	Liczba mieszkańców
Aleksandrów	123
Antosin	103
Bronisławy	75
Cypriany	175
Ćmieszew Rybnowski	96
Ćmieszew Parcel	105
Erminów	160
Jasieniec	192
Józin	94
Kamięszczyzna	96
Karolków Rybnowski	136
Karolków Szwarocki	144
Konstantynów	115
Koszajec	53
Ludwików	88
Matyldów	112
Nowa Wieś	80
Nowy Szwarocin	101
Rybionek	51
Rybno	590
Sarnów	169
Stary Szwarocin	86
Wesoła	87
Wężyki	275
Złota	173

Źródło pozyskania informacji : Urząd Gminy w Rybnie

Z analizy powyższej tabeli wynika, że największa liczba osób zamieszkuje we wsiach :

Cypriany - 175 osób , co stanowi 6,08 % ogółu mieszkańców,

Erminów - 160 osób , co stanowi 5,56 % ogółu mieszkańców,

Jasieniec - 192 osoby , co stanowi 6,67 % ogółu ludności,
Karolków Szwarocki - 144 osoby , co stanowi 5,00 % ogółu ludności,
Rybno - 590 osób , co stanowi 20,52 % ogółu ludności,
Sarnów - 169 osób , co stanowi 4,80 % ogółu ludności,
Węzyki - 257 osób , co stanowi 7,30 % ogółu ludności,
Złota - 173 osoby , co stanowi 6,22 % ogółu ludności.

Najmniej zaludnione są wsie :

Bronisławy, Koszajec, Rybionek.

V. SYTUACJA GOSPODARCZA

1. Rolnictwo

Rybno to gmina o charakterze typowo rolniczym.

Rolnictwo stanowi jedną z podstawowych dziedzin gospodarki i znacząco wpływa na rozwój i standard życia mieszkańców. Gospodarstwa rolne są podstawową formą zatrudnienia i głównym źródłem utrzymania.

Całkowita powierzchnia gminy Rybno wynosi 7275 ha , z tego użytkowanych rolniczo jest 6641 ha, co stanowi 91,28 % powierzchni ogólnej. Powierzchnia zalesiona wynosi 113 ha .

W gminie Rybno brak jest zwartych kompleksów leśnych .

Struktura gruntów gminy przedstawia się następująco :

- grunty orne 5607 ha
- użytki zielone 443 ha
- sady 541 ha
- lasy 113 ha
- pozostałe grunty 523 ha

Produkcją rolniczą zajmuje się 1155 gospodarstw rolnych.

Tabela Nr 5.

Struktura gospodarstw rolnych według grup hektarowych

Lp.	Nazwa grupy i powierzchnia gospodarstwa	Ilość gospodarstw
1	Grupa „A” 1,00 ha – 2,00 ha	281
2.	Grupa „B” 2,00 ha- 5,00 ha	384
3.	Grupa „C” 5,00 ha – 7,00 ha	167
4.	Grupa „D” 7,00 ha – 10,00 ha	148
5.	Grupa „E” 10,00 ha – 15 ha	116
6.	Grupa „H” powyżej 15 ha	59

Źródło pozyskania informacji : Urząd Gminy w Rybnie

Na przeważającej części obszaru, gmina posiada dobre gleby, w znaczącej większości o uregulowanych stosunkach wodnych. Są to gleby o dobrej zasobności w składniki pokarmowe. Przeważająca część gleb to gleby klasy IV i III. Warunki klimatyczne są korzystne dla wegetacji roślin. Okres wegetacji trwa 215-250 dni. Dobre gleby i korzystny klimat sprzyjają rozwojowi produkcji roślinnej. Wysoka kultura rolna przyczynia się do uzyskiwania wysokich plonów. W strukturze upraw przeważają zboża, rośliny pastewne i uprawy sadownicze. Na wysokim poziomie prowadzona jest również produkcja sadownicza.

Najwięcej sadów występuje we wsiach : Rybno, Jasieniec, Wężyki, Nowy Szwarocin, Stary Szwarocin, Aleksandrów, Karolków Rybnowski, Kamieńszczyzna. Dobre gleby sprzyjają

również produkcji warzywniczej, która rozwija się głównie we wsiach : Ludwików, Rybno, Cypriany. Tradycyjnie, uprawa truskawek stanowi na terenie gminy Rybno znaczącą część produkcji rolnej.

Produkcja zwierzęca obejmuje zaś głównie chów trzody chlewnej i bydła mlecznego. W chowie trzody chlewnej specjalizują się następujące wsie: Złota, Jasieniec, Józin, natomiast produkcja mleka koncentruje się głównie we wsiach: Józin, Jasieniec, Koszajec, Erminów.

Poziom edukacji ludności pracującej w rolnictwie jest zadowalający. Wiele osób posiadających gospodarstwa rolne ma wykształcenie średnie ,młodzi rolnicy posiadają wykształcenie wyższe rolnicze. Należy nadmienić, że duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych oraz niska opłacalność produkcji rolnej powoduje, że rolnicy poszukują innych pozarolniczych źródeł dochodu i tym samym rolnictwo przestaje być jedynym i głównym źródłem utrzymania.

2. Pozarolnicza działalność gospodarcza

W ewidencji działalności gospodarczej, prowadzonej przez Urząd Gminy Rybno, aktualnie figurują 123 wpisy do ewidencji przedsiębiorców. Działalność gospodarczą na terenie gminy prowadzą firmy z różnych branż, począwszy od dystrybucji paliw, sklepów, poprzez handel obwoźny, piekarnie, produkcję artykułów dekoracyjnych, upominkowych, reklamowych, po usługi typu transport, naprawa samochodów, spawalnictwo, fryzjerstwo, gastronomię.

VI. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Drogi

W gminie Rybno można stwierdzić dobre nasycenie siecią dróg. Układ komunikacyjny dróg obejmuje drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Długość dróg gminnych o nawierzchni twardej wynosi 59,800 km, natomiast długość dróg gruntowych wynosi - 9,700 km. Drogi gminne są remontowane i przebudowywane z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej i funduszy krajowych. Chodniki częściowo położone są jedynie w samym Rybnie. Oświetlenie uliczne funkcjonuje tylko przy drogach powiatowych. Dla mieszkańców gminy drogi mają bardzo duże znaczenie ze względu na komunikację, bezpieczeństwo i możliwość rozwoju zarówno gospodarczego jak i społecznego. Wyremontowane odcinki polepszyły połączenie gminy z Sochaczewem i Łowiczem bez konieczności wjazdu na drogę

krajową i tym samym znacząco poprawiły dojazd do miast, wpłynęły na bezpieczeństwo i usprawniły dojazd dzieci do szkoły. Poprawiły i uatrakcyjniły teren dla osadnictwa, a także rozwoju przedsiębiorczości.

2.Komunikacja

Sieć komunikacji masowej to głównie PKS. Dzięki „centralnemu” położeniu i bliskości ważnych dróg międzynarodowych połączenie transportem samochodowym jest bardzo dogodne. Inaczej przedstawia się sytuacja, jeżeli chodzi o transport kolejowy. Najbliższy ośrodek komunikacji kolejowej znajduje się w Sochaczewie, oddalonym od siedziby gminy o 10 km. Znajduje się tam jedna z głównych tras kolejowych z Poznania do Warszawy. Na południe od gminy, w Łowiczu, w odległości około 35 km znajduje się kolejny duży węzeł kolejowy, łączący Łódź ze Skierniewicami.

3.Uzbrojenie energetyczne

Zasilanie w energię elektryczną obsługuje w gminie Rybno Zakład Energetyczny - Łódź, Rejon Energetyczny Łowicz. Dwie wsie zasilane są z obwodu Zakładu Energetycznego w Gostyninie. Według danych GUS za 2015 r. wszystkie gospodarstwa posiadały zasilanie prądem trójfazowym, wszystkie gospodarstwa na terenie gminy mają zasilanie elektryczne.

4.Gazyfikacja

W gminie Rybno brak jest sieci gazowej. Gospodarstwa domowe korzystają z gazu butlowego LPG.

5.Telekomunikacja

Sytuacja telekomunikacyjna w gminie Rybno jest zadowalająca. Większość budynków wyposażona jest w przyłącza telefoniczne. W Rybnie funkcjonuje telefoniczna centrala cyfrowa bezpośrednio podległa TP S. A. Ponadto gmina pozostaje w zasięgu działających na polskim rynku operatorów telefonii komórkowej.

6.Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Poziom infrastruktury wodociągowej w gminie Rybno można ocenić jako zadowalającą.

Ilość przyłączy na dzień 31.12.2015 r. wynosi - 913.

Długość sieci wodociągowej na dzień 31.12.2015 r. wynosi - 87,7 km.

Na terenie gminy funkcjonuje Oczyszczalnia Ścieków w Rybnie, do której istnieje możliwość podłączenia mieszkańców następujących ulic :Aleja Kasztanowa, ul. Długa, Osiedle XXX-Lecia, Szkolna, Wyszogrodzka i częściowo ulica Towarowa.

7.Gospodarka odpadami

Duże znaczenie w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Rybno ma położenie geograficzne oraz rolniczy charakter jednostki terytorialnej. Przeważająca ilość wytwarzanych odpadów to odpady komunalne, powstające głównie w gospodarstwach domowych, instytucjach oraz w drobnym handlu i rzemiośle. Ich ilość uzależniona jest od liczby mieszkańców oraz od poziomu życia na danym terenie. Wzrost stopy życiowej ludności powoduje zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wpływa na zmianę ich składu. Odpady komunalne zmieszane gromadzone są w typowych pojemnikach, w które wyposażone są nieruchomości, a następnie odpady są odbierane przez specjalistyczne firmy tj. ENERIS Surowce SA. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim. Odbiór odpadów odbywa się na koszt ich posiadaczy na podstawie indywidualnych umów zawieranych przez wytwarzających odpady z firmami świadczącymi usługi w tym zakresie. W gminie nie ma podmiotów prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, nie ma również składowiska śmieci. Wywóz śmieci odbywa się raz w miesiącu, natomiast zapłata za usługę pobierana jest kwartalnie. Śmieci wywożone są poza teren gminy. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa powoduje małe zainteresowanie właściwym oczyszczaniem swojego otoczenia.

VII. OCHRONA ZDROWIA

Podstawową opiekę medyczną zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Valmed” w Rybnie, gdzie opiekę nad mieszkańcami sprawuje :

- 1 lekarz rodzinny
- 1 pediatra
- 1 pielęgniarka na cały etat
- 2 pielęgniarki na umowę - zlecenie
- 1 położna na umowę - zlecenie

Średniorocznie w Ośrodku Zdrowia przyjmowanych jest około 18 000 pacjentów.

Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca, zwyrodnienia stawów, problemy reumatyczne oraz wady postaw dzieci i młodzieży. Przyczynami powyższego stanu rzeczy są niewłaściwe nawyki żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób i niekorzystne warunki pracy w rolnictwie. Na terenie gminy opiekę stomatologiczną świadczy lekarz stomatolog.

W gminie znajduje się Apteka „Malwa”, w której miejscowa ludność i nie tylko może zaopatrzyć się w lekarstwa i inne artykuły medyczne. Ponadto mieszkańcy gminy w zakresie ochrony zdrowia korzystają z placówek publicznych funkcjonujących na terenie powiatu, takich jak :

- Pogotowie Ratunkowe,
- Szpital Powiatowy w Sochaczewie z oddziałami : chirurgii dziecięcej, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo - ortopedycznej , ginekologii, interny męskiej, interny żeńskiej, pediatrii, położnictwa i noworodków, psychiatrycznym,
- Poradnie Specjalistyczne Podstawowej Opieki Zdrowotnej (alergologia, kardiologia , dermatologia, okulistyka, otolaryngologia, urologia, opieki psychiatrycznej, ambulatoryjnej, rehabilitacji leczniczej, ambulatoryjnej, stomatologii),
- Poradnia dla Kobiet.

Na podstawie rozeznania wśród mieszkańców gminy oraz analizy zebranych ankiet wynika, że opieka zdrowotna na terenie gminy nie spełnia oczekiwań miejscowego społeczeństwa. Opiekę medyczną świadczy lekarz rodzinny i pediatra, natomiast brak jest specjalistów, np. alergologa, ginekologa, kardiologa. Miejscowa ludność korzysta z porad lekarzy specjalistów w Sochaczewie lub w Warszawie, co wiąże się niejednokrotnie z bardzo długim terminem oczekiwania na wizytę i ponoszeniem dodatkowych kosztów na dojazd. Następnym problemem wykazywanym przez mieszkańców w ankietach jest brak gabinetu rehabilitacyjnego w tutejszym Zakładzie Opieki Zdrowotnej, w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Z uwagi na ciężkie warunki pracy w rolnictwie istnieje większe ryzyko zachorowań na choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa oraz schorzenia wymagające leczenia ortopedycznego, dlatego też istnieje bardzo duże zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi medyczne.

VIII. OŚWIATA I KULTURA

Dzieci i młodzież stanowią znaczny procent społeczności lokalnej. Jest to grupa społeczna, która wymaga szczególnych, trafnych rozwiązań, bowiem szanse edukacyjne i styl wychowania znajdują odzwierciedlenie w ich dorosłym życiu społecznym. Zadaniem własnym gminy jest w szczególności zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. Zadania oświatowe jednostek samorządu terytorialnego zdefiniowane zostały w ustawie jako zadania w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej. Działania w tym zakresie głównie realizowała placówka oświatowa działająca na terenie gminy Rybno - Zespół Szkół w Rybnie, dla której organem prowadzącym jest Gmina.

Tabela Nr 6.

Struktura organizacyjna Zespołu Szkół w Rybnie

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1.	Punkt Przedszkolny „Kubusiowe Przedszkole” w Rybnie	3	51
2.	Szkoła Podstawowa im. Zygmunta Pruskiego w Rybnie	14	273
3.	Gimnazjum w Rybnie	6	113
	Razem:	23	437

Źródło pozyskania: Zespół Szkół w Rybnie

Zespół Szkół w Rybnie funkcjonuje w 2 budynkach: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, sala gimnastyczna oraz Punkt Przedszkolny.

Tabela Nr 7

Wielkość budynków szkolnych

Lp.	Nazwa	Powierzchnia
1.	Punkt Przedszkolny „Kubusiowe Przedszkole”	210 m
2.	Szkoła Podstawowa	820,36 m
3.	Gimnazjum	472,29 m
5.	Sala gimnastyczna	849,15 m
	Ogółem:	2351,80 m

Zródło pozyskania: Zespół Szkół w Rybnie

W Zespole Szkół w Rybnie zatrudnionych jest 37 nauczycieli (2 nauczycielki na urlopie wychowawczym) oraz 19 pracowników administracji i obsługi.

System doskonalenia i doksztalcania nauczycieli spowodował, że większość nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania kilku przedmiotów. Nauczyciele podwyższają swoje kwalifikacje i uzyskują coraz wyższe stopnie awansu zawodowego. Spośród zatrudnionych nauczycieli 35 osób posiada wykształcenie magisterskie i 2 osoby wykształcenie licencjackie. W ramach podwyższenia efektów kształcenia wśród dzieci i młodzieży, Zespół Szkół w Rybnie współpracuje z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Sochaczewie.

Ponadto w Zespole Szkół w Rybnie zatrudniony jest logopeda i pedagog, do którego mogą zwracać się zarówno dzieci jak i rodzice w celu rozwiązania problemów i trudności.

Zespół Szkół w Rybnie, oprócz zajęć obowiązkowych określonych podstawą programową, zapewnia bogatą ofertę swoim uczniom. Stwarza warunki do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez dostosowywanie wymagań edukacyjnych do ich możliwości i potrzeb, organizując zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne, realizując programy edukacyjno - terapeutyczne, koła zainteresowań, zajęcia rekreacyjno-sportowe, wyjazdy na basen, lekcje muzealne, wycieczki. Umożliwia dzieciom stały kontakt z szeroko

pojętą kulturą: wyjazdy do teatrów, kin, muzeów, przedstawienia teatrów objazdowych o tematyce profilaktycznej, poranki muzyczne, spotkania z twórcami ludowymi.

Aby pobudzić aktywność uczniów w szkole organizowane są liczne konkursy, uroczystości szkolne i środowiskowe. W realizacji zadań i celów szkoła współpracuje z Gminą Rybno, Gminną Biblioteką Publiczną Rybnie, Policją, Strażą pożarną, Parafią Rzymsko - Katolicką w Rybnie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rybnie itp. Nauczyciele starają się, aby treści o charakterze wychowawczym były przekazywane nie tylko na zajęciach, ale również poprzez inne działania. Uczniowie szkół włączają się w ogólnopolskie akcje i kampanie.

Szkoła dysponuje pracownią komputerową z dostępem do internetu oraz salą gimnastyczną.

Na terenie szkoły znajduje się świetlica szkolna i stołówka. Dożywianiem objęte są dzieci i młodzież w ramach „Rządowego programu dożywiania uczniów”, przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rybnie, a także dzieci, którym rodzice finansują posiłki.

W Zespole Szkół w Rybnie funkcjonuje dostępna dla uczniów biblioteka szkolna .

Należy zaznaczyć, że animatorem życia kulturalnego na terenie gminy jest także Gminna Biblioteka Publiczna w Rybnie.

Biblioteka swoją działalność prowadzi od 1950 roku .

Działając na rzecz dzieci i młodzieży oraz osób starszych pracownicy biblioteki dbają o zaspokojenie potrzeb i aspiracji mieszkańców gminy poprzez:

- prowadzenie aktywnej działalności statutowej,
- tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury, sztuki profesjonalnej i amatorskiej,
- inicjowanie określonych zadań z zakresu kultury,
- organizowanie czynnego uczestnictwa mieszkańców w różnorodnych formach działalności kulturalno – wychowawczej i rozrywkowej,
- wspomaganie organizacji, stowarzyszeń i instytucji upowszechniających kulturę oraz współpraca z nimi.

Do biblioteki czytelników wiedzie nie tylko sam nawyk czytania, ale przede wszystkim konieczność dotarcia do lektur i innych pozycji niezbędnych w szkole. Jednym z podstawowych zadań biblioteki jest prowadzenie działalności informacyjno - kulturalnej, to jest udzielanie czytelnikowi bezpośredniej pomocy w jego poszukiwaniach bibliotecznych i bibliograficznych związanych z kształceniem się, pracą zawodową oraz pokazanie możliwości spędzania wolnego czasu. Placówka dysponuje aktualnym i ciekawym

księgozbiorem. W miarę posiadanych środków finansowych gwarantowany jest systematyczny dopływ nowości z literatury i innych dziedzin wiedzy. Placówka biblioteczna od lat skrupulatnie gromadzi dokumenty obejmujące informacje o regionie, w którym działa. Są to wycinki prasowe, zdjęcia, kserokopie artykułów z książek, broszury, publikacje i materiały dotyczące całego regionu. Gminna Biblioteka Publiczna posiada księgozbiór liczący 15 068 tys. woluminów. Są to słowniki, encyklopedie, kroniki, poradniki, roczniki statystyczne, informatory.

Z czytelników korzystają głównie uczniowie szkół średnich, pomaturalnych, studenci oraz w mniejszym stopniu uczniowie szkół podstawowych. W czytelnicy można korzystać także z czasopism. Gminna Biblioteka Publiczna jest biblioteką otwartą, realizującą potrzeby i oczekiwania użytkowników.

Działalność biblioteki służy także zaspakajaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców, upowszechnianiu oraz rozwojowi kultury i wiedzy. Ponadto w ramach swej działalności biblioteka organizuje wiele konkursów adresowanych do dzieci i młodzieży: spotkań, przedstawień i wyjazdów. W bibliotece działa Klub Seniora, w ramach którego organizowane są cykliczne spotkania z seniorami, natomiast spotkania z dziećmi i ich rodzicami organizowane są w ramach Biblioteczki Niedźwiadka.

IX. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Rybno to duża wieś gminna o starym, średniowiecznym rodowodzie.

Pierwsza wzmianka o Rybnie pochodzi z dokumentu wystawionego przez księcia Siemowita III. W swojej kilkunastowiecznej historii Rybno odgrywało zawsze znaczącą rolę w życiu społeczno - politycznym i gospodarczym regionu. Teren dzisiejszej gminy od stuleci był świadkiem wielu wydarzeń historycznych. Przez teren gminy w okresie II wojny światowej przemieszczały się Armia „Poznań” i Armia „Pomorze” celem obrony Warszawy. Śladami walk są miejsca pamięci narodowej oraz cmentarze poległych żołnierzy :

- cmentarz wojskowy w Rybnie, gdzie spoczywa 1585 żołnierzy z Armii „Pomorze” i „Poznań” poległych w walkach nad Bzurą (16-20 IX 1939 r). Spoczywają tu także żołnierze 55 Pułku Piechoty Leszna Wielkopolskiego zamordowani przez Wermacht.
- pomnik i krzyż ku czci poległych żołnierzy w miejscowości Bronisławy.

Gmina Rybno oprócz bogatej przeszłości historycznej może poszczycić się także zabytkami kultury. Niewątpliwie zabytkiem kultury jest Zespół dworsko-pałacowy w miejscowości Rybno. Wpisany został w 1962 roku do rejestru zabytków. Obecnie mieści się tu ośrodek magazynowo- studyjny Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. Park jest obiektem o walorach historyczno - zabytkowych i krajobrazowych. Nadano mu cechy zgodnie z panującymi wzorcami krajobrazowych założeń ogrodowych w tzw. stylu angielskim. Do dziś zachowały się drzewa należące do głównego, pierwotnego kośćca założenia parkowego. Obecny drzewostan obejmuje około 500 drzew reprezentujących różne warstwy pokoleniowe. Najcenniejsze są drzewa, które osiągnęły lub dobiegają stadium starości, liczące 100 i więcej lat. Należą do nich niektóre lipy, świerki, jesiony, dęby, białodrzewy, klony, modrzewie, kasztanowce i wiązy.

Na terenie gmin znajduje się także Zespół dworsko-pałacowy w miejscowości Złota.

W gminie wart obejrzenia jest Kościół Parafialny Św. Bartłomieja w Rybnie. Wybudowano go w pierwszych latach XIX wiek . Kościół jest w stylu klasycystycznym, orientowany, murowany z cegły. Ołtarz główny pochodzi z 1909 roku, cztery ołtarze boczne pochodzą z XIX wieku, ambona jest późnobarokowa z XVIII wieku. Są też liczne zabytkowe przedmioty liturgiczne z XVIII i XIX wieku. W kościele znajdują się epitafia : serca Anny z Zagajewskich szambelanowej Górskiej, Kazimierza Roztropowicza - właściciela Jasińca oraz kilka tablic rodziny Zabłockich. Obok kościoła zachowała się zabytkowa dzwonnica, wybudowana w 1845 roku. Zabytkiem jest również plebania zbudowana przypuszczalnie w 1840 roku, przekształcona i rozbudowana w 1887 roku. Obecnie jest ona siedzibą Wspólnoty Sióstr Służebnic Bożego Miłosierdzia i zarazem miejscem licznych pielgrzymek z kraju, a nawet i zagranicy.

W rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się także spichlerz wraz z najbliższym otoczeniem w miejscowości Rybno oraz zabytkowe cmentarze :

- cmentarz przykościelny w Rybnie,
- cmentarz rzymsko - katolicki w Rybnie,
- cmentarz będący miejscem pochówku żołnierzy niemieckich, poległych w czasie II wojny światowej w miejscowości Wężyki,
- cmentarz - kurhan żołnierzy poległych w czasie I wojny światowej w miejscowości Złota,
- cmentarz - miejsce pochówku żołnierzy niemieckich poległych w czasie II wojny światowej w miejscowości Nowa Wieś.

Ponadto na terenie gminy Rybno znajdują się obiekty przyrody ożywionej, figurujące w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, poddane szczególnej ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Należą do nich :

1) aleje kasztanowe w Rybnie,

- aleja otaczająca dwór i park przy ul. Parkowej,

- aleja przy drodze Rybno - Marysin (ulica Batalionów Chłopskich),

- aleja od kościoła w Rybnie w kierunku spichlerza,

2) dąb szypułkowy w miejscowości Cypriany,

3) dąb szypułkowy, kasztanowiec biały oraz pięć wyniosłych jesionów w miejscowości Ćmiszew Parcel.

X. SPORT I TURYSTYKA

Gmina Rybno posiada obiekty sportowe w postaci: Sali gimnastycznej w Zespole Szkół w Rybnie, Stadionu z bieżnią, „Orlika” oraz siłowni zewnętrznej.

W gminie znajduje się gospodarstwo agroturystyczne „ Pod Dzika Gruszą” w miejscowości Józin.

XI. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podstawowe znaczenie w organizowaniu i świadczeniu pomocy społecznej na terenie gmin mają ośrodki pomocy społecznej, wchodzące w skład lokalnej

administracji samorządowej. W gminie Rybno ośrodek pomocy społecznej jest pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej zwracają się o pomoc. Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i specyficzna działalność zawodowa, jaką jest praca socjalna.

Podstawowym adresatem działań podejmowanych przez pomoc społeczną jest rodzina. Rodzina uznawana jest za najważniejszą mikrostrukturę społeczną, stanowiącą ważny element życia społecznego i ekonomicznego. Dlatego szczególne znaczenie przypisuje się pomocy oraz pracy socjalnej z rodziną doświadczającą takich negatywnych zjawisk jak: ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza czy niepełnosprawność. Pomoc rodzinie polega na uruchomieniu takich form wsparcia, by ich efektem była samodzielność ekonomiczna rodziny oraz niezależność w funkcjonowaniu społecznym. Aby oddziaływania naprawcze nakierowane na pomoc rodzinie były skuteczne konieczne jest wielopłaszczyznowe podejście do realizowanej pomocy. Poza wsparciem materialnym rodzina wymaga szeroko pojętej pracy socjalnej, pomocy specjalistycznej oraz oddziaływań mających na celu różnorodne formy wsparcia umożliwiające rodzinie prawidłowe realizowanie swoich funkcji. Realizowana jest praca socjalna, wsparcie psychologiczne, pomoc asystenta rodziny, poradnictwo prawne i socjalne. W dzisiejszych czasach pomoc społeczna zmienia swoje oblicze. Z instytucji zajmującej się wyłącznie wypłatą świadczeń finansowych i rzeczowych zamienia się w istotnego partnera lokalnego, który wykorzystując swoje zasoby może efektywnie wpływać na otoczenie społeczne. Zmienia się model współpracy z klientem, pracownicy socjalni wprowadzają klienta w proces zmian i wspólnie z nim dochodzi się do rozwiązań wpływających na poprawę jego sytuacji. Działania aktywizacyjne pozwalają naszym klientom pozyskiwać nowe umiejętności i przejmować odpowiedzialność za swoje życie. Aby udzielana pomoc przyniosła zakładane rezultaty bardzo ważną rolę odgrywa współpraca klienta z pracownikiem socjalnym. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Brak współdziałania i aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych może stanowić podstawę do wstrzymania lub odmowy udzielenia pomocy. W rodzinie chcącej skorzystać z pomocy społecznej poza spełnieniem kryterium dochodowego, musi wystąpić co najmniej jeden z następujących powodów :

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,

- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- przemoc w rodzinie,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomania,
- zdarzenia losowe i sytuacji kryzysowe,
- klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Udzielana pomoc kierowana jest do indywidualnego klienta. Przyznanie pomocy następuje na podstawie złożonego wniosku, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, w formie decyzji administracyjnej. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Pomoc społeczna może być również udzielana z własnej inicjatywy ośrodka pomocy społecznej (z urzędu) po zgłoszeniu dokonany przez osobę, której sprawa nie dotyczy. Pracownik socjalny, po przyjęciu sygnału rozpoznaje potrzeby danej osoby lub rodziny i podejmuje wobec niej działania.

1. Zadania pomocy społecznej

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą. Gmina obowiązana zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej, nie może odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub osób prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych.

2. Świadczenia z pomocy społecznej

Zgodnie z **art. 36** ustawy o pomocy społecznej świadczeniami z pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

2) świadczenia niepieniężne:

- a) praca socjalna,
- b) bilet kredytowany,
- c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- d) składki na ubezpieczenia społeczne,
- e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- f) sprawienie pogrzebu,
- g) poradnictwo specjalistyczne,
- h) interwencja kryzysowa,
- i) schronienie,
- j) posiłek,
- k) niezbędne ubranie,
- l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,

- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie chronione,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- p) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

3. Zarządzanie i kadra ośrodka pomocy społecznej

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art.17, ust.18 ustawy o pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie jest jednostką organizacyjną Gminy Rybno, działającą jako wyodrębniona jednostka Gminy Rybno, utworzona na podstawie Uchwały Nr 11/42/90 Gminnej Rady Narodowej w Rybnie z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie.

Obszarem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie jest Gmina Rybno.

Siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Rybno, ul. Parkowa 1/3, 96-514 Rybno.

Bieżący nadzór nad działalnością Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rybnie sprawuje Wójt Gminy.

Działalnością ośrodka kieruje Kierownik, przy pomocy zatrudnionych do realizacji pracowników.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie w 2015 roku zatrudnionych było 7 osób, w tym :

- Kierownik,
- trzech pracowników socjalnych,
- Główny księgowy na 1/2 etatu,
- pracownik do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- asystent rodziny

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej ośrodek zatrudniał 3 pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust.11 w/cyt. ustawy ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech

pracowników. Gmina Rybno na dzień 31 grudnia 2015 r. liczyła 3479 mieszkańców, na jednego pracownika socjalnego przypadało średnio 1160 mieszkańców.

Teren gminy Rybno w 2015 r. podzielony był na 3 rejony, za pracę w których są odpowiedzialni pracownicy socjalni.

4. Struktura osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Pomoc społeczna to podstawowa instytucja sieci socjalnej dla najbiedniejszych. Trafiają do niej osoby i rodziny, których problemów nie pomogły rozwiązać inne instytucje pomocy społecznej. Dokonujące się zmiany w Polsce, oprócz pozytywnych skutków powodują pogłębienie wielu negatywnych zjawisk, takich jak bezrobocie, spadek dochodów ludności, zwłaszcza ludności wiejskiej, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia. Wymienione zjawiska są przyczyną zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. Czynniki te spowodowały zepchnięcie całej rzeszy osób i rodzin do systemu pomocy społecznej. Ta trudna sytuacja dotyczy także mieszkańców naszej gminy. Gmina Rybno jest gminą typowo rolniczą. W lokalnym środowisku brak jest miejsc pracy, a gospodarstwa rolne przynoszą niskie dochody, dlatego też w wielu rodzinach głównym problemem jest bezrobocie i ubóstwo. Charakteryzując klientów zgłaszających się do ośrodka pomocy społecznej należy stwierdzić, że największą grupę wiekową stanowią osoby w przedziale wiekowym 30 - 45 lat oraz osoby w wieku 50 - 60 lat. Głównym problemem osób wymienionych w pierwszej kategorii wiekowej (30 - 45 lat) jest bezrobocie, ubóstwo i niska aktywność zawodowa w poszukiwaniu pracy, natomiast osoby po 50 roku życia mają problem z odnalezieniem się na rynku pracy ze względu na podeszły wiek, niskie wykształcenie, brak kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego, a także niejednokrotnie wymagania pracodawców. Analizując klientów ośrodka pomocy ze względu na płeć, należy stwierdzić, że we wszystkich grupach wiekowych głównymi beneficjentami świadczeń z pomocy społecznej są najczęściej kobiety. Charakteryzują się one większą skłonnością do korzystania ze świadczeń, gdyż w przeciwieństwie do mężczyzn sytuacja kobiet mężczyzn na rynku pracy jest gorsza. Kobiety często rezygnują z pracy bądź nie mogą jej podjąć ze względu na opiekę i wychowywanie dzieci, ograniczenia komunikacyjne lub problemy zdrowotne.

Według statystyk GOPS w Rybnie, w 2015 r. rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą wynosiła - 189,

- liczba rodzin którym udzielono pomocy - 102,
- liczba osób w rodzinach - 335
- liczba osób i rodzin którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej - 122.

5. Główne powodem udzielania świadczeń z pomocy społecznej w 2015 r.

- ubóstwo - 83 rodziny,
- bezdomność - 1 rodzina,
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 33 rodziny,
- bezrobocie - 41 rodzin,
- niepełnosprawność - 25 rodzin,
- długotrwała lub ciężka choroba - 23 rodziny,
- bezradność w sprawach
opiekuńczo-wychowawczych - 19 rodzin.

Niewątpliwie jednym z najważniejszych problemów dotyczących klientów pomocy społecznej jest **ubóstwo**. Podstawowym kryterium uprawniającym do zasiłków z pomocy społecznej jest osiągnięcie niskich dochodów. Kryterium dochodowe w dużej mierze określa skuteczność pomocy społecznej. Decyduje ono bowiem o poprawności adresowania pomocy społecznej. Prawo do zasiłków przysługuje gospodarstwom jednoosobowym i wieloosobowym w przypadku, gdy dochody gospodarstwa przypadające na osobę w gospodarstwie domowym są niższe od kryterium dochodowego stosowanego w pomocy społecznej. Znaczącym kryterium dyspanseryjnym wśród osób zgłaszających się o pomoc społeczną do tutejszego ośrodka pomocy jest **bezrobocie**. Zatrudnienie odgrywa doniosłą rolę w życiu człowieka i społeczeństwa. W wielkim uproszczeniu można powiedzieć, że spełnia ono pięć podstawowych współzależnych funkcji : jest czynnikiem tworzenia produktu społecznego (funkcja ekonomiczna), jest środkiem uzyskiwania dochodu (funkcja dochodowa), jest środkiem promowania popytu, jest środkiem zwiększenia dochodów publicznych oraz środkiem zaspakajania aspiracji zawodowych i społecznych (funkcja społeczna). Bezrobocie nie tylko samo jest problemem społecznym, ale leży także u podstaw wielu innych kwestii społecznych. I tak np. szczególnie długotrwałe bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia nie tylko samego bezrobotnego ale i całej jego rodziny. Może ono powodować rozprzestrzenianie się rozmaitych patologii społecznych,

rozpad rodziny, obniżenie zdrowotności społeczeństwa. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem.

Istotnym problemem, z jakim borykają się mieszkańcy gminy jest **problem długotrwałej choroby**. Jest to nadal liczna grupa rodzin, do której kierowana jest pomoc tutejszego ośrodka. Rodziny, gdzie występuje ta dysfunkcja to także rodziny rencistów i emerytów, których wypracowane świadczenia nie zabezpieczają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Długotrwała choroba wiąże się zazwyczaj z ponoszeniem systematycznych i wysokich kosztów leczenia wpływając tym samym na obciążenie budżetu domowego.

Mimo funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych, w oparciu o który usługi medyczne są finansowane przez narodowy Fundusz Zdrowia, obserwujemy, że koszty leczenia są niewspółmiernie wysokie i generalnie przekraczają możliwości finansowe naszych klientów.

Kolejną dominującą przyczyną dysfunkcji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej jest **niepełnosprawność**. Zarówno liczebność tej grupy jak i złożoność występujących problemów, wymaga wielu działań, których celem winna być poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych jak i ułatwienie im funkcjonowania w społeczności. Niezwykle ważnym aspektem w pracy z osobą niepełnosprawną jest praca socjalna polegająca między innymi na utrzymywaniu stałej współpracy z instytucjami i organizacjami z pomocy których korzystają przedmiotowi beneficjenci.

Z danych GOPS wynika, iż w dalszym ciągu dużym problemem wśród mieszkańców gminy jest **wielodzietność oraz bezradność sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego**. Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspakajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Składa się na nie: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, poziom wykształcenia rodziców, sytuacja materialna i zdrowotna. Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to poprzez problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich i problemy wychowawcze związane z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku zmierza do udzielenia rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania prawidłowych postaw rodzicielskich.

Należy zaznaczyć, że w środowiskach powyższych przesłanki do udzielenia pomocy często współwystępują z innymi problemami społecznymi i dysfunkcjami. W związku z tym praca socjalna w takich rodzinach wymaga większej socjalizacji. Oczywistym jest także fakt, że część środowisk z gminy Rybno, pomimo trudnej sytuacji życiowej nie zgłasza się do ośrodka pomocy z różnych przyczyn, czasami ambicjonalnych.

6. Realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Jako zadanie własne z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym gmina Rybno realizuje pomoc w postaci bezpłatnego dożywiania. Nasza gmina corocznie włącza się do realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

- 1) zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:
 - a) dzieciom do 7 roku życia,
 - b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
 - c) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz U. z 2015 r. poz. 163), w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- 2) wdrożenia działań zmierzających do rozwoju i wykorzystywania bazy żywieniowej w gminach lub zwiększenia jej dostępności, w tym tworzenia lub doposażenia punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowozu posiłków,
- 3) utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych działań.

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej. W prowadzonej pracy socjalnej szczególny nacisk położony został na kwestię żywienia dzieci w szkołach, co gwarantuje przynajmniej jeden gorący posiłek dziennie dzieciom które często nie mogą liczyć na niego w domu rodzinnym. Pracownicy socjalni z własnej inicjatywy dokonywali rozeznania w rodzinach, w których istniało podejrzenie, iż mogą cechować się bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, by pomimo braku

zainteresowania ze strony rodziców zapewnić dzieciom ciepły posiłek w szkole. Realizacja programu pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia wśród dzieci i młodzieży, osób starszych, chorych i niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin ubogich nie objętych obowiązkiem szkolnym. W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowane w 2015 roku działania dotyczyły w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania.

Bezpłatnym posiłkiem objęto :

- ogółem 118 uczniów,
w tym :
- na ogólną kwotę 78 519,91 zł,
- liczba wydanych posiłków 16 784,
- liczba rodzin objętych pomocą 56 rodzin,
- liczba osób w rodzinach 262,
- liczba szkół 10.

W ramach Programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania „ bezpłatnym dożywianiem objęto :

- 94 dzieci na podstawie decyzji administracyjnej,
- 24 dzieci bez decyzji administracyjnej (na wniosek Dyrektora szkoły).

Świadczenie pieniężne - zasiłek celowy na zakup żywności

W ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznano osobom i rodzinom świadczenie pieniężne. Pomoc była kierowana w szczególności dla osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

W zakresie tej formy pomocy przyznano pomoc dla :

- 32 rodzin,
 - 49 świadczeń ,
 - na kwotę - 9 950,00 zł,
 - liczba osób w rodzinie - 87.

Zadanie powyższe realizowane było zarówno ze środków własnych jak i dotacji celowej budżetu państwa, w tym:

- środki własne gminy stanowiły kwotę - 1 250,00 zł,
- środki pochodzące z dotacji stanowiły kwotę - 8,700,00 zł .

Pomoc rzeczowa - zakup żywności

W ramach programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania „ udzielono także pomocy rzeczowej w postaci zakupu żywności.

Z tej formy pomocy skorzystała 8 rodzin na ogólną kwotę - 1430,00 zł, w tym:

- środki własne gminy stanowiły kwotę - 612,00 zł,
- środki pochodzące z dotacji stanowiły kwotę - 818,00 zł

Dożywianie dzieci z decyzji Dyrektora szkoły

Zgodnie z ustanowionym wieloletnim programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub w przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. W związku z tym w uzasadnionych przypadkach, pomoc była udzielana bez konieczności przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych i wydawania decyzji administracyjnych, a środki na pokrycie posiłków były przekazywane przez ośrodek na podstawie sporządzonej przez dyrektora szkoły listy dzieci i liczby spożytych przez nich posiłków w przyjętym okresie rozliczeniowym. Maksymalna liczba dzieci dożywianych dodatkowo nie może przekroczyć 20 % liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

W 2015 r. pomocą w formie dożywiania dzieci z decyzji Dyrektora szkoły objęto 24 uczniów, w tym 22 uczniów w Zespole Szkół w Rybnie, 1 uczeń w Zespole Szkół Specjalnych w Erminowie oraz 1 uczeń w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Płocku.

Ogółem w formie dożywiania dzieci z decyzji Dyrektora szkoły wydano :

- 1979 posiłków,
- na ogólną kwotę - 7 731,00 zł,

Całkowity koszt realizowanego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2015 r. (posiłek, zasiłek na zakup żywności, pomoc rzeczowa) wyniósł - 78 519,91 zł , z tego:

- środki własne - 15 719,91 zł,
- dotacja z budżetu państwa - 62 800,00 zł.

Dożywianiem objęto dzieci i młodzież z terenu gminy Rybno w następujących szkołach :

1. Szkoła Podstawowa w Janowie,
2. Zespół Szkół w Rybnie,
3. Szkoła Podstawowa w Młodzieszynie,
4. Szkoła Podstawowa w Zielonce,
5. Gimnazjum w Zielonce,
6. Zespół Szkół Specjalnych w Erminowie,
7. Zespół Szkół w Wyszogrodzie,
8. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sochaczewie,
9. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Płocku.
10. Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przedszkolnymi realizująca program rehabilitacji „Nasza Szkoła” w Sochaczewie

7.Usługi opiekuńcze i Domy Pomocy Społecznej

Do zadań własnym o charakterze obowiązkowym zgodnie z art. 17 ust. 1, pkt.11 ustawy o pomocy społecznej należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ośrodek pomocy realizuje usługi opiekuńcze obejmujące pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktów z otoczeniem. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy, a rodzina nie może jej zapewnić. Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia na podstawie posiadanych dokumentów. Zakres przyznanych usług uzależniony jest od stanu zdrowia oraz od sytuacji rodzinnej osoby zainteresowanej.

W 2015 r. z usług opiekuńczych świadczonych przez ośrodek pomocy skorzystały 2 osoby. W ramach tego działania w ośrodku pomocy społecznej zatrudniono 2 opiekunki na umowę - zlecenie. Odpłatność za usługi opiekuńcze została ustalona na podstawie uchwały

Rady Gminy Rybno z dnia 26 sierpnia 2005 r. Nr XXXVII/141/05 w sprawie określania zasad przyznawania i odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze.

Zwrot kosztów za świadczone usługi opiekuńcze uzależniony jest od posiadanego dochodu osoby potrzebującej takiego wsparcia.

Odpłatność w 2015 r. za świadczone usługi opiekuńcze 1 usługogodziny wyniosła - 7,57 zł.

Ogólny koszt usług opiekuńczych w 2015 r. wyniósł - 8 592,76 zł,

- koszt poniesiony przez tutejszy ośrodek pomocy - 8 592,76 zł,
- zwrot usług opiekuńczych przez osobę, której świadczone usługi - 6 064,80 zł.

Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 16 ustawy o pomocy społecznej zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu. Dom Pomocy Społecznej jest instytucją świadczącą na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające, edukacyjne w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb.

Do skorzystania z prawa pobytu w DPS konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej. Umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej jest ostatecznością i powinno być poprzedzone oceną możliwości udzielenia pomocy osobie potrzebującej w miejscu zamieszkania oraz zbadaniem jej sytuacji rodzinnej. W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, przysługuje prawo skierowania a następnie umieszczenia w DPS.

W 2015 r. z terenu naszej gminy przebywała 1 osoba w Domu dla Osób Starszych „MONAR-MARKOT” w Orszewie. Odnośnie tego zadania Porozumienie o współpracy z dnia 31 grudnia 2013 r. zawarte zostało pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rybnie, a Domem dla Osób Starszych w Orszewie.

W dniu 10.01.2015 r. został podpisany Aneks do w/w porozumienia dotyczący stawki dziennej utrzymania pensjonariusza. Częściowy koszt pobytu w placówce w wysokości 70 % otrzymywanego świadczenia stanowił wkład własny pensjonariusza, natomiast różnica między miesięcznym kosztem pobytu mieszkańca a wkładem przebywającego stanowiła koszt gminy.

W związku z umieszczeniem w/w osoby Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie poniósł koszty dofinansowania do pobytu w łącznej kwocie - 8 281,16 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Sochaczewie

W dniu 22 lipca 2015 r. zostało podpisane Porozumienie w sprawie powierzenia zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej pomiędzy Burmistrzem Miasta Sochaczew, a Wójtem Gminy Rybno określające zasady przyjmowania do Środowiskowego Domu Samopomocy w Sochaczewie.

Jest to ośrodek wsparcia dziennego przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo. Na mocy powyższego Porozumienia z terenu gminy Rybno w ŚDP w Sochaczewie została umieszczona 1 osoba. W roku sprawozdawczym koszty poniesione przez gminę wyniosły - 550,31 zł.

8. Świadczenia rodzinne

Od dnia 1 maja 2004 r. świadczenia rodzinne są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie.

Prawo do świadczeń rodzinnych określone jest ustawą z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.), postępowanie w sprawie przyznania świadczenia oraz dokumenty wymagane do ich przyznania określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz U. z 2015 r. poz.2284), natomiast kryterium dochodowe oraz wysokość świadczeń rodzinnych zostały zawarte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się, stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy oraz wysokość świadczeń rodzinnych (Dz U. z 2012 r. poz. 959).

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Zgodnie art. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych świadczeniami rodzinnymi są:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.
2. Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.
3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasiłek rodzinny

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje :

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko (art.6):

- 18-go roku życia lub,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21-go roku życia albo,
- 24-go roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się, tj. osobie pełnoletniej nie pozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów, nie tylko gdy uczy się w szkole, ale również w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia (art.6 ust.1a). Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują uprawnionym osobom, jeżeli przeciętny dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł netto od 01.11.2015 r. natomiast jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty - 764,00 zł netto od dnia 01.11.2015 r. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, dochodu osoby uczącej się lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę uzyskanego dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w dniu ustalania prawa do świadczeń rodzinnych.

Dodatki do zasiłku rodzinnego

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu :

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,

- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- dodatek z tytułu rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

9. Świadczenia opiekuńcze

W roku 2015 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie zostały wypłacane świadczenia opiekuńcze w następującej formie finansowej :

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje :

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje bez względu na wysokość dochodu na członka rodziny lub osoby. Miesięczna kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (DzU. z 2012 r. poz. 788 i poz. 429) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami : konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje,

jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 704,00 zł.

Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 520,00 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami :

konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w 2015 r. wysokości 1200,00 zł miesięcznie. Przy przyznawaniu świadczenia pielęgnacyjnego w 2015 r. nie był brany pod uwagę dochód.

Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna przysługiwał osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art.11 ust.3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r.

10. Fundusz alimentacyjny

Uważając, że dostarczanie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom, w pierwszej kolejności obowiązkiem wskazanym w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym członków ich rodziny, konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji, wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane

są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz U. z 2015 r. poz. 859 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu w/w ustawy oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił z funduszu alimentacyjnego :

- 222 świadczenia na kwotę 81 766,00 zł.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie realizując ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje działania wobec dłużników alimentacyjnych.

Nadmienia się iż organem prowadzącym postępowanie egzekucyjne są komornicy sądowi, którzy są zobowiązani odrębną ustawą do prowadzenia postępowań egzekucyjnych, a GOPS w Rybnie może działać tylko w ramach swoich kompetencji przewidzianych w ustawie.

Zadłużenie z tytułu funduszu alimentacyjnego na dzień 31.12.2015 r. wynosiło :

- 483 207,45 zł natomiast odsetki stanowiły kwotę - 186 252,94 zł.

Liczba dłużników z terenu gminy Rybno wynosi - 16,

Liczba dłużników spoza terenu gminy Rybno wynosi - 13.

11.Realizacja Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny uprawnia do zniżek, które oferowane są zarówno przez instytucje państwowe jak i firmy prywatne. Program ma charakter ogólnopolski, a Karta Dużej Rodziny

przyznawana jest rodzinie, która utrzymuje przynajmniej trójkę dzieci. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta przyznawana jest każdemu członkowi rodziny. Dochód rodziny nie stanowi kryterium przyznania karty. Karta wydawana jest bezpłatnie.

W 2015 r. w gminie Rybno wydano 199 kart dla 38 rodzin wielodzietnych.

Gmina Rybno realizuje także Ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

12. Prace społecznie-użyteczne

Wprowadzony od dnia 1 listopada 2005 r. nowy instrument aktywizacji społeczno-zawodowej, którym są prace społecznie użyteczne stanowi istotny element aktywnych form pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. Zgodnie z art.2, ust.1, pkt. 23 a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prace społecznie- użyteczne to prace wykonywane przez osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez Starostę organizowane przez Gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach.

Prace społecznie użyteczne mogą być organizowane przez gminę w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej tj. ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ośrodkach wsparcia interwencji kryzysowej, w powiatowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub innych jednostkach utworzonych przez gminę na podstawie art.111 ustawy o pomocy społecznej w celu realizacji zadań pomocy społecznej,
- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej,
- organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej nie działających w celach maksymalizacji zysku, do których nie mają zastosowania przepisy dotyczące pomocy publicznej tj. urządzie gminy i jednostkach organizacyjnych utworzonych przez gminę nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli nie są one jednostkami budżetowymi lub zakładami budżetowymi np. w szkołach, domach kultury, bibliotekach, żłobkach przedszkolach.

Prace społecznie użyteczne skierowane są do: osób bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sochaczewie oraz korzystających ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie (zarówno świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie corocznie organizuje prace społecznie użyteczne. Realizacja w/w zadania odbywa się zgodnie z Porozumieniem zawartym pomiędzy Starostą Sochaczewskim, a Gminą Rybno. W ramach prac społecznie-użytecznych bezrobotni wykonują prace na terenie sołectw gminy Rybno, które polegają między innymi na grabieniu liści, sprzątaniu chodników, ulic, wycinaniu krzaków i na rzecz społeczności lokalnej.

Udział w pracach społecznie użytecznych pozwala osobom bezrobotnym na zwiększenie motywacji do podjęcia pracy, uzyskania własnego źródła dochodu, podniesienia swej samooceny, wytworzeniu nawyku systematyczności i odpowiedzialności, zdobycia nowego doświadczenia zawodowego. Ponadto dogodny czas prac społecznie-użytecznych umożliwi osobom bezrobotnym podjęcie dodatkowych prac dorywczych. Z doświadczenia GOPS w Rybnie wynika, że ta forma pomocy cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych, które do udziału w pracach są kierowane nie tylko z inicjatywy pracowników socjalnych, lecz także same zgłaszają się w celu uzyskania skierowania i podjęcia pracy w miejscu zamieszkania.

W ramach realizacji prac społecznie użytecznych zaangażowani są pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wykonując następujące zadania:

- rekrutacja oraz kierowanie osób do Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie, celem otrzymania skierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- prowadzenie listy obecności, naliczanie i wypłata należnych świadczeń z tytułu wykonywania niniejszych prac,
- współpraca z instytucjami, w których realizowane są prace społecznie użyteczne,
- współpraca z PUP w Sochaczewie.

13. Działania Asystenta rodziny

Bardzo ważną rolę we wzmocnieniu podstawowych funkcji rodziny i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu rodzin spełnia asystent rodziny.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz U. z 2015 r. Nr 0, poz. 332) ta nakłada na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi.

Określa ona :

- 1) zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Pomoc owa realizowana jest poprzez działania asystenta rodziny, który wspiera rodziny w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowywaniem małoletnich dzieci.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy z wnioskiem o przyznanie asystenta rodziny. Przy zlecaniu asystentowi rodziny pracy z daną rodziną, brany jest pod uwagę głównie zakres pomocy, jaki powinien zostać udzielony rodzinie. Z ustawy wynika ponadto, że asystent rodziny powinien swą pracę prowadzić za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny oraz pobudzać ją do aktywnego współdziałania.

Asystent rodziny ma za zadanie ułatwić rodzinom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą, rolą asystenta rodziny są działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

Realizując zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie zatrudniony jest asystent rodziny.

Asystenturą rodzinną objętych jest 18 rodzin, w tym:

- na wniosek pracownika socjalnego - 17,
- z postanowienia sądu - 3.

W 2015 roku asystent rodziny przebywał w terenie 220 dni, odbył 625 wizyt w środowisku. Pozostały czas pracy przeznaczony był na współpracę z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia itp. oraz prowadzenie dokumentacji urzędowej. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego trybu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne

i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

14. Praca socjalna

Ważnym zadaniem pomocy społecznej realizowanym w ramach zadań własnych gminy jest praca socjalna. Praca socjalna jest działalnością zawodową skierowaną na przywrócenie lub wzmocnienie zdolności osób i rodzin do funkcjonowania w społeczeństwie, oraz doprowadzenie ich do samodzielności życiowej i rozwoju. Poza takim definiowaniem pracy socjalnej spotykamy się często z jej szerszym rozumieniem. Praca socjalna jest jedną z form usług socjalnych, oprócz profesjonalnego poradnictwa zalicza się do niej pomoc w załatwieniu spraw codziennych oraz pomoc w utrzymywaniu kontaktów z otoczeniem. Ustawa przewiduje, że w stosunku do osób, które spełniają przesłanki udzielenia pomocy społecznej określone w art.3 ustawy o pomocy społecznej, praca socjalna może być prowadzona niezależnie od ich sytuacji dochodowej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do ośrodka. Obecnie każdy dzień przynosi nowe wyzwanie, ciągle wzrasta liczba osób i rodzin, które na swej drodze napotykają różnorodne problemy. Rozwiązywanie problemów tej grupy osób wymaga dużego zaangażowania, fachowości i współdziałania z różnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, oraz stałego kontaktu z ich rodzinami. W związku z powyższym, tutejszy ośrodek pomocy w 2015 roku poza przyznawaniem i wypłacaniem zasiłków pieniężnych oraz pomocy rzeczowej udzielał szeroko rozumianej pomocy w postaci pracy socjalnej, zmierzającej do poprawienia sytuacji osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Wśród klientów ośrodka pomocy dominują osoby mające trudności z funkcjonowaniem społecznym, u których występują problemy rodzinne, zdrowotne i prawne. Wiele rodzin szuka w ośrodku pomocy informacji na temat możliwości korzystania ze swoich uprawnień, możliwości formalnych rozwiązania problemów, szukają też wsparcia i zrozumienia. Każda osoba zgłaszająca się do ośrodka jest kierowana do pracownika socjalnego, który w sposób profesjonalny i zgodnie z etyką zawodową stara się pomóc w rozwiązaniu zgłaszanych problemów. Praca socjalna jest działalnością zawodową opartą na relacji pracownika socjalnego z klientem. To klient i jego problem warunkują powstanie relacji pomocy oraz podjęcie działań naprawczych. Klienci trafiają do pracownika socjalnego w bardzo różny sposób i kierują nimi różne motywacje. Osoby, które same odczuwając

swoją sytuację, jako trudną - taką, z którą nie mogą sobie samodzielnie poradzić, poszukują pomocy w wyspecjalizowanych placówkach, zwykle sami dowiadują się o możliwościach instytucji lub uzyskują informacje od innych osób, takich jak np. lekarze, nauczyciele, sąsiedzi, media itp. Poszukując możliwości wyjścia z trudnej sytuacji są oni otwarci na współpracę z pracownikiem socjalnym. Mają duże oczekiwania wobec niego i instytucji pomocy, jednak równocześnie mają świadomość konieczności własnego udziału w procesie zmiany swojej sytuacji. Inną grupę stanowią klienci, którzy od instytucji pomocy społecznej oczekują naprawienia ich sytuacji życiowej, traktując oferowane świadczenia, jako im należne i reprezentują postawę roszczeniową wobec pracownika socjalnego. Nie chcą współpracować z pracownikiem socjalnym, oczekują pomocy i rozwiązywania ich problemów bez ich udziału. Wielu klientów pomocy społecznej nie wykazuje zainteresowania i motywacji do zmiany swojej sytuacji, oddziaływanie na zmiany w ich życie często wywołuje opór przeciwko właśnie tym zmianom. Część z nich nie ma odpowiednich umiejętności do zajęcia się swoimi sprawami. Rodziny nie radzą sobie finansowo i są bezradne w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego i organizacji dnia codziennego. Dziedziczna staje się bieda i bierna postawa wobec pracy i nauki. Sposobem na życie jest pozyskiwanie różnorodnych świadczeń. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej starają się zmieniać te postawy u swoich podopiecznych, doprowadzić przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału osób, których dotyczy, do osiągnięcia stanu, w którym osoby te na miarę własnych możliwości będą mogły funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr. Ostatecznym celem pracy socjalnej jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych do egzystencji godnej człowieka. Pracownicy socjalni prowadzący pracę socjalną w stosunku do swych podopiecznych muszą wykazać się umiejętnością słuchania, wyrozumiałością, zaufaniem, spokojem, jak również ciepłem i współczuciem.

W GOPS w Rybnie praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych obejmuje następujące działania :

- praca socjalna na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia

Działania pracowników socjalnych polegają na stałej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy celem usamodzielnienia bezrobotnego w postaci uzyskania zatrudnienia i zarobkowania na utrzymanie rodziny, mobilizowanie do aktywnego poszukiwania pracy, pozyskiwanie aktualnych ofert pracy z urzędu pracy. W ramach współpracy z Urzędem

Gminy w Rybnie kierowane są osoby do prac społecznie użytecznych. Wychodząc naprzeciw osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo, poszukującym zatrudnienia, GOPS w Rybnie dla swych mieszkańców podpisał umowę użyczenia Infokiosku, który spełnia rolę informatora o aktualnych ofertach pracy. Infokiosk został zainstalowany w siedzibie GOPS w Rybnie, dzięki temu mieszkańcy gminy Rybno mają wygodniejszy dostęp do śledzenia bieżących ofert pracy. Jego obsługa jest prosta i tak zaprojektowana, aby umożliwić bezproblemowe dotarcie do informacji nawet osobom nie mającym kontaktu z komputerem.

- praca socjalna na rzecz poprawy stanu zdrowia

Polega ona w dużym stopniu na współpracy pracowników socjalnych z różnymi instytucjami takimi jak Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Valmed” w Rybnie, Zakłady Opieki Zdrowotnej, Szpital Powiatowy oraz Psychiatryczny w Sochaczewie, Poradnia Leczenia Uzależnień w Sochaczewie, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Sochaczewie i inne przychodnie specjalistyczne. Pracownicy utrzymują stały kontakt przede wszystkim z pielęgniarką środowiskową. Współpraca z pielęgniarką środowiskową polega na wzajemnym przekazywaniu informacji o osobach lub rodzinach, które wymagają wsparcia ze strony ośrodka pomocy lub pomocy medycznej, interwencji dotyczącej leczenia.

- praca socjalna na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym

W zakresie pracy socjalnej na rzecz osób niepełnosprawnych, zadaniem pracownika socjalnego jest stała współpraca z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Żyrardowie, do którego kierowane są osoby na komisję celem ustalenia stopnia niepełnosprawności, wyszukanie i kontakt z placówkami, w których osoby niepełnosprawne uczą się pokonywać nie tylko bariery wynikające ze stanu zdrowia, lecz również dotyczące kontaktów interpersonalnych. W ten sposób również odciążani są członkowie rodziny, którzy na co dzień zmagają się z niepełnosprawnością bliskiej osoby. Pracownicy socjalni udzielają informacji o placówkach zapewniających rehabilitację, sprzęt rehabilitacyjny, a także udzielają informacji na temat uprawnień wynikających z tytułu niepełnosprawności, dotyczących różnego rodzaju ulg, zwolnień itp. Ośrodek pomocy także współpracuje z firmami oferującymi sprzęt rehabilitacyjny, pomaga w jego załatwieniu oraz świadczy pomoc w zakresie dofinansowania z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, w sprawach dotyczących turnusów rehabilitacyjnych, dopłat do wniosków, uprawnień, możliwości otrzymania dopłat do sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych.

- praca socjalna na rzecz zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży

Realizując Program Rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pracownicy socjalni bezpośrednio utrzymują kontakt ze szkołami, w których prowadzone jest dożywianie dzieci. Ze szkół pobierane są informacje o uczniach, którym rodzice nie są w stanie zapewnić posiłku, by objąć ich pomocą oraz w sprawach dotyczących przemocy stosunku do dzieci oraz innych niepokojących sygnałów, które mają negatywny wpływ na rozwój dziecka. Informacje te przekazywane były odpowiednim władzom celem zajęcia stanowiska w sprawie. Pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z pedagogiem szkolnym, dyrekcją szkoły i wychowawcami klas odnośnie problemów występujących wśród uczniów, aby skutecznie zapewnić ich rozwiązanie.

- praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu oraz na rzecz rodzin w których występuje problem przemocy

Tutejszy ośrodek pomocy utrzymuje stały kontakt z lokalną Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów alkoholowych, gdzie kierowane są wnioski z urzędu o przeprowadzenie rozmowy i podjęcie działań w stosunku do osób u których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu, z Poradnią Leczenia Uzależnień Sochaczewie i Oddziałem Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Szpitalu w Gostyninie - Zalesiu. Osoby z problemem alkoholowym motywowane są do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego. Podejmowane są wobec nich działania edukacyjne, uświadamiani są o skutkach choroby alkoholowej oraz uczone nowych nawyków trzeźwości. Członkowie rodzin przebywających z osobą nadużywającą alkoholu często sprawcą przemocy- otaczani są wsparciem i informowani są o ochronie swoich praw. W rodzinach gdzie występuje przemoc, ofiary przemocy informowane są o przysługujących im prawach oraz formach pomocy, kierowane są wnioski z urzędu o znęcaniu się nad rodziną do Prokuratury Rejonowej w Sochaczewie, kontynuowana jest stała współpraca z Policją oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym.

- praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin współpracują z różnymi instytucjami, takimi jak: Urząd Gminy w Rybnie, Posterunek Policji w Młodzieszynie, GOPS -y, MOPS -y, Sąd Rejonowy w Sochaczewie oraz Sąd Okręgowy w Płocku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Sochaczewie, zakłady pracy, Domy Pomocy Społecznej, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Działania

pracowników socjalnych i asystenta rodziny w tym zakresie polegają na pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i redagowaniu pism urzędowych, pomocy w redagowaniu pism procesowych m.in. pozew o ustalenie ojcostwa, pozew o alimenty, pozew o rozwód, separację, rozdzielenie majątkową między małżonkami. Współpraca z Kuratorem Sądowym polega na bezpośredniej i ścisłej współpracy, osobistych kontaktach i odwiedzinach w rodzinach, które mają zasądzony nadzór kuratora. Kontakt pracownika z ZUS oraz KRUS w Żyrardowie dotyczy wielokrotnie możliwości uzyskania przez daną osobę świadczenia emerytalno-rentowego, spłaty zadłużenia, przekazania gospodarstwa rolnego, zwolnień lekarskich, renty rodzinnej po zmarłym rodzicu, umorzenia odsetek za nie opłacaną, obowiązującą składkę na powszechne ubezpieczenie zdrowotne i społeczne. Działając na rzecz osób GOPS w Rybnie ściśle współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie w Sochaczewie, gdzie kieruje mieszkańcom gminy, aby mogli nieodpłatnie skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego: porad pedagoga, prawnika i mediatora rodzinnego. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie, prowadzi także działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej oraz obniżenia kosztów związanych z wypłatą świadczeń pieniężnych. W ramach tego działania pozyskiwane są produkty żywnościowe z firmy „Mars Polska” w Kozuszkach Parcel oraz z firmy „Bakoma” z Elżbietowa. Otrzymane produkty rozdawane są wśród dzieci i młodzieży oraz podopiecznych ośrodka. Ponadto prowadzona jest pomoc i wsparcie dla podopiecznych w postaci akcji „Podziel się tym co Ci zbywa, z tymi co im brakuje”. Do współpracy przyłączyło się Stowarzyszenie „Wspieraj i Pomagaj” z Sochaczewa oraz osoby prywatne. W ramach w/w akcji pozyskiwane są rzeczy używane w postaci: odzieży, obuwia, pościeli, sprzętu RTV i AGD, mebli, artykułów szkolnych i zabawek dla dzieci. Kontynuowana jest także współpraca z Mazowieckim Zarządem Okręgowym PCK w Warszawie, skąd pozyskiwana jest odzież.

XII. DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW W GMINIE RYBNO

1. Bezrobocie i ubóstwo

Bezrobocie jest dominującym problemem utrudniającym lub uniemożliwiającym prawidłowe funkcjonowanie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W ujęciu podmiotowym, bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość jej podjęcia, przy czym dochody z pracy są dla tych osób podstawą egzystencji. Konsekwencjami bezrobocia dla społeczeństwa są: znaczne koszty świadczeń na rzecz osób bezrobotnych, które obciążają budżet państwa i samorządu lokalnego. Często

powodują wzrost podatków, obniżenie popytu na towary i usługi, poczucie zagrożenia utratą pracy osób zatrudnionych, bierność polityczną. Bezrobocie wywiera także piętno w codziennym funkcjonowaniu osób bezrobotnych. Powoduje przede wszystkim pogorszenie standardu życia, a w związku z czym poczucia bezsilności, beznadziejności, niepewność prowadzących często do izolacji społecznej, problemów rodzinnych oraz zdrowotnych.

Cechą charakterystyczną osób bezrobotnych w gminie Rybno jest niskie wykształcenie, bezradność w poszukiwaniu pracy, bariery komunikacyjne. Dominującą grupą wśród osób bezrobotnych stanowią tzw. osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których zaliczamy: długotrwale bezrobotnych i bez prawa do zasiłku, osoby po 50 roku życia i absolwenci szkół do 25 roku życia. Są to osoby, które nie weszły jeszcze na rynek pracy. Wynikiem długotrwałego bezrobocia może być izolacja społeczna, zagrożenie patologią społeczną oraz degradacja materialna i społeczna jednostek dotkniętych tym problemem, a także ich rodzin. Jak wynika z analizy oraz obserwacji, problem bezrobocia rzadko występuje w odosobnieniu, najczęściej obok niego, jako przyczyna lub skutek pojawia się problem: ubóstwa, alkoholizmu, przemocy, przestępczości, eurosieroctwa, bezdomności.

Mimo, że widoczny jest spadek bezrobocia w ostatnich latach, to dane dotyczące liczby osób bezrobotnych nie odzwierciedlają rzeczywistej liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia pracy. Na terenie gminy mamy do czynienia z dość istotnym problemem bezrobocia ukrytego. Ponadto cechą charakterystyczną miejscowego rynku pracy jest bezrobocie sezonowe, które nasila się w okresie zimy. Latem znaczna część osób w wieku produkcyjnym zatrudniana jest do prac polowych.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie w 2015 r. z terenu gminy Rybno zarejestrowanych było 86 osób, w tym:

- 42 kobiety,
- 44 mężczyzn,
- 8 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych,
- 78 osób bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 25 osób bez kwalifikacji zawodowych,
- 36 osób bez doświadczenia zawodowego,
- 17 kobiet, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia,
- 32 osoby do 30 roku życia,
- 56 osób długotrwale bezrobotnych,
- 13 osób powyżej 50 roku życia,
- 15 osób posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia,
- 1 osoba z orzeczeniem stopniu niepełnosprawności.

Pod względem płci w strukturze bezrobocia widoczne są niewielkie różnice - bezrobocie częściej dotyka mężczyzn. Podobnie jak w innych gminach powiatu sochaczewskiego, w grupie osób bezrobotnych, widoczny jest duży odsetek ludzi w wieku do 30 roku życia. Biorąc pod uwagę fakt, że są to ludzie, którzy powinni rozpoczynać właśnie karierę zawodową i równolegle zakładać rodziny, to mamy dramatyczny obraz tej części osób zarówno z perspektywy społecznej jak i indywidualnej. Kolejnymi niepokojącymi wskaźnikami jest grupa osób bez doświadczenia zawodowego, kwalifikacji zawodowych oraz osób długotrwale bezrobotnych. Przyczyna bezrobocia na terenie gminy Rybno wynika głównie ze stopnia uprzemysłowienia. Brak zakładów przemysłowych skłania do wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa, co możliwe jest dzięki znakomitym warunkom do produkcji rolnej. W gminie Rybno z powodu bezrobocia ze świadczeń z pomocy społecznej w 2015 roku skorzystało 41 rodzin. Świadczenia dla osób bezrobotnych były kierowane w formie świadczeń pieniężnych i w formie pracy socjalnej. Pomimo swej odmienności, bezrobocie istniejące na obszarach wiejskich jest ściśle powiązane z deficytem miejsc pracy w regionach miejskich. Bezrobocie na terenach wiejskich wzrasta wraz ze zwiększaniem się liczby bezrobotnych w miastach. W najgorszej sytuacji znajdują się wiejska ludność nierolnicza (bezrolna) Dotknęły ją bowiem wszystkie negatywne skutki transformacji. Duża część tej ludności ulega procesowi marginalizacji i „społecznemu odrzuceniu”. Skutki bezrobocia w obszarach wiejskich uwidaczniają się w postaci upowszechniania ubóstwa na wsi. Wieś zmniejsza swój popyt na artykuły przemysłowe i usługi tworzone w mieście. Degradacja wsi staje się zatem hamulcem rozwoju gospodarczego regionu. Z bezrobociem ściśle związana jest kwestia ubóstwa. W ustawie o pomocy społecznej ubóstwo jest wymienione w art. 7 pkt 1, nie bez przyczyny. Jest ono bowiem podstawową i najstarszą przyczyną dobroczynności. Przyjętym wyznacznikiem ubóstwa jest dochód, który jest jednym z kryterium przyznawania pomocy społecznej. Ubóstwo w Polsce w decydującym stopniu wynika ze splotu indywidualnych sytuacji życiowych, z których zasadnicze znaczenie mają :

- bezrobocie,
- niepełnosprawność
- alkoholizm w rodzinie,
- wielodzietność,
- czynniki losowe,
- mała zaradność i aktywność ludzi,
- niskie kwalifikacje zawodowe,
- podeszły wiek i niskie emerytury,
- pozostawanie w grupie ludzi ubogich.

Ubóstwo dotyczy także osób i rodzin z terenu naszej gminy.

W 2015 r. ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa skorzystały 83 rodziny.

2. Niepełnosprawność, długotrwała choroba, starzenie się społeczeństwa

Zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Niepełnosprawni mieszkańcy mają duże problemy ze swobodnym poruszaniem się i załatwianiem niezbędnych potrzeb życiowych, co spowodowane jest istniejącymi barierami architektonicznymi, urbanistycznymi i w komunikowaniu się.

Bardzo ważnym problemem jest umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej posiadającej specjalne potrzeby edukacyjne - kształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, które stanowi ich życiową szansę na usamodzielnienie się.

Najczęstszymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne są:

- utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,
- ograniczenie kontaktów towarzyskich,
- pogorszenie sytuacji materialnej,
- zaniedbywanie gospodarstwa domowego,
- bariery psychologiczne.

Dla niepełnosprawnych ważna jest rehabilitacja, która pozwala na możliwość kontynuowania pracy zawodowej jak również zmniejsza problemy i trudności społeczne wynikające z konieczności udzielania świadczeń dla osób niepełnosprawnych. Rehabilitacja jest procesem, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcia i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania fizycznego, intelektualnego, psychicznego i społecznego poprzez udostępnienie urządzeń umożliwiających im niezależność. Rehabilitacja tych osób powinna być działaniem kompleksowym z włączeniem środowiska lokalnego oraz rozwiązań architektonicznych. Rodzina, w skład której wchodzi osoba niepełnosprawna stoi przed problemami życiowymi odnoszącymi się zarówno do materialnej sfery jej życia jak i konieczności sprawowania opieki, niejednokrotnie do świadczenia usług pielęgnacyjnych, pomocy w wykonywaniu codziennych czynności oraz zapewnienia w warunkach domowych rehabilitacji osobie niepełnosprawnej. Działania podejmowane na rzecz rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane. Inaczej bowiem kształtują się potrzeby samotnych

osób niepełnosprawnych tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe, a inaczej potrzeby rodzin wieloosobowych opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Odmiennych form wsparcia i pomocy oczekują rodzice wychowujący dzieci niepełnosprawne, odmiennych zaś niepełnosprawni rodzice wychowujący dzieci zdrowe. Formułując kierunki polityki społecznej trzeba pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań mających przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych (np. likwidacja barier architektonicznych, profilaktyka społeczna) oraz prowadzących do zwiększenia ich aktywności zawodowej i społecznej. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym związane jest z podjęciem i realizacją działań adresowanych do tej grupy ludzi jak też do środowisk lokalnych poprzez prowadzenie akcji i programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zapobiegających niepełnosprawności, propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych jak i skierowanie podmiotów uczestniczących w tworzeniu warunków dla prawidłowego funkcjonowania niepełnosprawnych środowisk.

W gminie Rybno z pomocy społecznej w 2015 roku z powodu niepełnosprawności skorzystało 29 rodzin, a w przypadku długotrwałej lub choroby ciężkiej choroby - 23 rodziny. W ramach pomocy finansowej świadczonej na rzecz osób niepełnosprawnych w 2015 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie zostały wypłacane świadczenia opiekuńcze w następującej formie finansowej :

- zasiłek pielęgnacyjny,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- zasiłek dla opiekuna.

W zakresie pracy socjalnej na rzecz osób niepełnosprawnych, pracownicy socjalni współpracują z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Żyrardowie, gdzie kierowane są osoby na komisję ustalającą stopień niepełnosprawności, pomagają w wyszukiwaniu placówek, w których osoby niepełnosprawne uczą się pokonywać nie tylko bariery wynikające ze stanu zdrowia, lecz również dotyczące kontaktów interpersonalnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie dostarcza osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom i opiekunom informacji na temat praw, dostępnych służb i programów, które pozwoliłyby osobie niepełnosprawnej aktywnie funkcjonować. W ten sposób ociążani są członkowie rodziny, którzy na co dzień zmagają się z niepełnosprawnością bliskiej osoby. GOPS w Rybnie ściśle współpracuje ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Sochaczewie oraz Warsztatami Terapii Zajęciowej „Jutrzenka” w Chodakowie, gdzie kieruje swych podopiecznych. Pracownicy socjalni udzielają informacji o placówkach zapewniających rehabilitację, sprzęt

rehabilitacyjny, a także udzielają informację na temat uprawnień wynikających z tytułu niepełnosprawności, dotyczących różnego rodzaju ulg, zwolnień itp. GOPS w Rybnie współpracuje także z firmami oferującymi sprzęt rehabilitacyjny, pomagał w załatwianiu w/w sprzętu, oraz świadczy pomoc w zakresie dofinansowania z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych w sprawach dotyczących turnusów rehabilitacyjnych, dopłat do sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, rodziny zastępczej, wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, wniosków na orzecznictwo o stanie zdrowia.

Obok niepełnosprawności bardzo ważnym problemem społecznym jest starość. Obecnie obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństwa. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz jej procentowy udział w całości populacji naszego państwa wciąż rośnie. Rodzi to nowe problemy: ludzie starsi znajdują się często w trudnej sytuacji materialnej, łączy się to dodatkowo z problemami zdrowotnymi oraz brakiem ofert spędzania czasu wolnego dla ludzi starszych i samotnych. Starzenie się człowieka prowadzi do zmiany jego sytuacji społecznej. Zaprzeszając pracować zawodowo, traci wpływ na wiele spraw, dotychczasową pozycję w środowisku. Typowe trudności wieku starczego to: poczucie osamotnienia, pogarszanie się stanu zdrowia, niewystarczające emerytury i renty, złe warunki materialne i mieszkaniowe, niezaspokojenie podstawowych potrzeb. Potrzeby osób starszych to między innymi: opieka, towarzystwo, potrzeby finansowe, zagospodarowanie czasu wolnego. W przypadku osób długotrwale chorych niezbędna jest pomoc pielęgniarki, opieki społecznej i ciągłego kontaktu z ośrodkiem zdrowia. Osoby te nie tyle wymagają wsparcia finansowego, ile szeroko pojętej opieki: medycznej, pielęgniarskiej, społecznej oraz pomocy w załatwianiu podstawowych spraw bytowych. Formą wsparcia dla tych osób są usługi opiekuńcze, medyczne i specjalistyczne w domu podopiecznego oraz pomoc w załatwianiu codziennych spraw życiowych. Zmiany w strukturze demograficznej i wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców gminy Rybno uzasadnia potrzebę podjęcia działań w zakresie różnorodnych form aktywizacji osób starszych. Sytuacja ta skłania do poszerzenia oferty usług systemu pomocy społecznej. Jedną z najczęściej przyznawanych form pomocy dla osób starszych są usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługujące osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Zapewnienie osobom starszym pomocy w formie usług w miejscu zamieszkania zapobiega utracie kontaktu ze swoim środowiskiem. Niekorzystne tendencje demograficzne oraz zmiany w strukturze rodzin sprawiają, że coraz większa część opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi jest przenoszona do innych form pomocy instytucjonalnej, z tego też powodu skierowanie i opłacanie pobytu w domu pomocy społecznej systematycznie zwiększa poziom wydatków jakie ponosi gmina na ten cel.

3.Kwestia uzależnień od alkoholu i narkotyków

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia populacji, obniża zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, zaburza relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym.

Rozmiary zjawiska uzależnień odnotowane w oficjalnych statystykach różnią się od faktycznego stanu. Najlepiej widać to w sferze odczuć społecznych mieszkańców, którzy bardzo często wskazują na alkoholizm jako poważny problem społeczny. Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach: - jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji), - jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorców picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu. Jednym z zadań samorządu gminnego jest zwiększanie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej, efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym. Mieszkańcy gminy Rybno korzystają z terapii uzależnienia w Poradni Leczenia Uzależnień Zespołu Opieki Zdrowotnej Szpitala Powiatowego oraz na Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich Szpitala Powiatowego w Sochaczewie. Podstawowym źródłem finansowania świadczeń zdrowotnych w obszarze terapii uzależnienia realizowanej w placówkach odwykowych jest Narodowy Fundusz Zdrowia. Gmina realizując zadanie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej pozostaje w ścisłej współpracy z placówkami lecznictwa odwykowego, uwzględniając kwestie dofinansowania określonych potrzeb.

W gminie Rybno na rzecz przeciwdziałania problemowi alkoholizmu prężnie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. GKRPA działa w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych. Do zadań komisji należy inicjowanie działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. W przypadku otrzymania zgłoszenia przez członków rodziny, pracownika socjalnego lub asystenta rodziny osoby, u której istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu,

członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zapraszają osobę na spotkanie i przeprowadzają rozmowy z w/w osobą, przeprowadzają także rozmowy wspierające z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym, osoby uzależnione i nadużywające alkohol informują o możliwościach uzyskania pomocy w placówkach leczenia uzależnień, motywują osoby do podjęcia leczenia odwykowego. Członkowie Gminnej Komisji w realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Gminnego Programu współpracują z Koordynatorem Programu, Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy oraz z samorządem powiatowym.

Z analizy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie oraz wyników ankiet wnioskuje się, że narkomania na terenie naszej gminy jest zjawiskiem mniej powszechnym. Aby eliminować niekorzystny wpływ uzależnień na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a także prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, udział w lokalnych kampaniach, jak również akcjach informacyjno - edukacyjnych skierowanych m.in. do sprzedawców alkoholu

4.Przemoc w rodzinie

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. przemoc rozumie się jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste (osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc we współczesnym świecie jest problemem powszechnym, który dotyczy ludzi bez względu na ich wiek, płeć, status materialny, poziom wykształcenia, czy wykonywany zawód. Jest ponadto zjawiskiem złożonym i wieloczynnikowym, dlatego aby skutecznie przeciwdziałać przemocą, a tym samym pomagać rodzinom, w których występuje ten problem, potrzebne jest interdyscyplinarne spojrzenie na rodzinę. Doświadczanie przemocy wywołuje u ofiar lęk i wstyd przed ujawnieniem takich przypadków, dlatego zebrane dane mogą nie odzwierciedlać rzeczywistej skali zjawiska. Pomimo wielu kampanii społecznych

oraz działań edukacyjnych w dalszym ciągu wiele osób ma trudności ze zdefiniowaniem i rozpoznaniem przemocy. Większość osób, które nie zajmują się zawodowo problematyką przemocy w rodzinie, kojarzy to zjawisko wyłącznie z brutalną agresją fizyczną. Zjawisko przemocy w rodzinie dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji m. in. placówek opiekuńczo-wychowawczych, ochrony zdrowia, oświaty, pomocy społecznej, instytucji bezpieczeństwa i porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i dlatego działając osobno nie doprowadzimy do zwiększonej jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy w rodzinie. Z analizy danych ośrodka pomocy społecznej wynika, że przemoc na terenie gminy Rybno to ważny problem społeczny.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy z dnia 29 lipca 2005 r (Dz U. Nr 180, poz.1493) nałożyła na gminy obowiązek powołania Zespołu Interdyscyplinarnego. W gminie Rybno funkcjonuje system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oparty na współdziałaniu wielu podmiotów, w szczególności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, służb kuratorskich, szkół, placówek leczenia odwykowego i psychiatrycznego.

W ramach tego systemu podejmowane są działania interdyscyplinarne ukierunkowane na udzielanie potrzebującym kompleksowej pomocy.

W roku 2011 Zarządzeniem Wójta Gminy Rybno Nr 53/2011 z dnia 27 lipca 2011r. powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu wchodzi Kierownik GOPS, pracownicy socjalni tutejszego ośrodka pomocy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pielęgniarka środowiskowa z NZOZ „Valmed” w Rybnie, przedstawiciel Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Sochaczewie, pedagog w Zespole Szkół w Rybnie, kurator Sądu Rejonowego w Sochaczewie oraz dzielnicowy gminy Rybno.

Głównym celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest ochrona osób doznających przemocy w rodzinie, w tym inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc poprzez usprawnienie systemu przepływu informacji oraz reagowanie na zidentyfikowane problemy społeczne, a w szczególności przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny integruje i koordynuje działania podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez :

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałaniu temu zjawisku ,

- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach osobom i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieska Karta” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Od początku działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 39 „Niebieskich Kart A”, w tym :

- 3 karty zostały założone przez POIK w Sochaczewie,
- 35 kart zostało założonych przez Posterunek Policji w Młodzieszynie,
- 1 karta została założona przez GOPS w Rybnie.

W stosunku do osób i rodzin, w których została wszczęta procedura Niebieskiej Karty członkowie podejmują działania, opracowują plan pomocy w stosunku do rodziny, w której występuje zjawisko przemocy i dokonują analizy podjętych działań pomocowych.

W ramach podejmowanych działań pracownicy socjalni diagnozują problem przemocy w rodzinie, systematycznie monitorują sytuację rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, prowadzą pracę socjalną zarówno z ofiarami jak i sprawcami przemocy, informują o możliwościach skorzystania z porad psychologa i prawnika w POIK w Sochaczewie, przeprowadzają diagnozę potrzeb i udzielają rodzinom pomocy finansowej, rzeczowej lub innej np. bezpłatnego dożywiania dzieci w szkole. Priorytetem w trakcie udzielania przez pracownika socjalnego pomocy osobie doznającej przemocy jest jej bezpieczeństwo, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa małoletnich dzieci. Podczas rozmowy ze sprawcą przemocy pracownicy socjalni uświadamiają sprawcy, że stosowanie różnych form przemocy jest przestępstwem ściganym przez prawo, zachowania te nie są społecznie akceptowane i w żaden sposób nie można ich usprawiedliwić oraz, że to sprawca ponosi pełną odpowiedzialność za swe czyny.

Dzielnicowy Gminy Rybno systematycznie odwiedza środowiska dotknięte przemocą w celu sprawdzenia stanu bezpieczeństwa domowników i zachowania sprawcy

z częstotliwością określoną podczas posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Dzielnicowy gminy prowadzi działania prewencyjne wobec sprawcy przemocy w rodzinie, w tym prowadzi rozmowy profilaktyczne ze sprawcą oraz informuje go o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Ze strony pedagoga szkolnego jeżeli istnieje taka konieczność, dzieci zostają objęte pomocą pedagogiczną, nawiązana zostaje współpraca z Dyrektorem szkoły i wychowawcami klas.

Ze strony kuratora Sadu Rejonowego w Sochaczewie, w rodzinach gdzie był dozór mają miejsce systematyczne wizyty w środowisku mające na celu sprawdzenie stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy oraz podjęcie działań w stosunku do sprawcy.

Na podstawie § 18 ust.1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz U. z 2011 r. Nr 209 poz.1245) w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” Zespół Interdyscyplinarny może podjąć decyzję o zakończeniu procedury. Zakończenie procedury „Niebieska Karta” może nastąpić jedynie w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Decyzja o zakończeniu procedury zostaje podjęta po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Należy zaznaczyć, że członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego nawet po zakończeniu procedury monitorują sytuację w rodzinach.

W profilaktyce zachowań dzieci i młodzieży rekomendowane jest tworzenie programów edukacyjnych dotyczących różnych rodzajów współwystępujących ze sobą środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki) wywołujących agresję, przemoc rówieśniczą jak również profilaktyki szkolnej, pozaszkolnej środowiskowej w celu objęcia działaniami jak największej liczby osób - uczniów, rodziców, wychowawców, pedagogów.

Prowadzone działania profilaktyczne stanowią część celowego i długoterminowego cyklu przedsięwzięć zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej.

XIII. ANALIZA ANKIET PRZEPROWADZONYCH NA TERENIE GMINY RYBNO, DOTYCZĄCYCH GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Rybno posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów

społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy. W sumie do analizy przedłożono 129 wypełnionych anonimowo ankiet.

Poniżej przedstawiony jest rozkład odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety.

Zestawienie ankiet dotyczących Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rybno

METRYCZKA

1. Płeć

- Kobieta - 117
- Mężczyzna - 12

2. Wiek

- do 18 lat - 0
- 19 - 30 lat - 14
- 31- 50 lat - 102
- powyżej 50 lat - 13

3. Wykształcenie

- podstawowe - 4
- zasadnicze zawodowe - 29
- średnie - 51
- policealne - 12
- wyższe - 33

4. Status zawodowy

- pracownik - 67
- rolnik - 46
- przedsiębiorca - 1
- uczeń/student - 0
- niepracujący - 15

STREFA SPOŁECZNA

1. Jak oceniają Państwo aktualne warunki życia mieszkańców gminy

- bardzo dobre - 6
- dobre - 35
- raczej dobre - 28
- średnie - 57
- złe - 1
- bardzo złe - 1
- trudno powiedzieć - 1

2. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne

- bariery architektoniczne - 31
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych - 26
- utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych – 51
- problemy psychologiczne- 15
- izolacja - 15
- brak akceptacji środowisku lokalnym - 10
- utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu- 42
- bezrobocie - 22
- nie mam wiedzy - 15

3. Czy oferta dla osób niepełnosprawnych (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca ?

- tak- 11
- raczej tak - 16
- trudno powiedzieć - 37
- raczej nie - 28
- nie - 37

4. Czy dostęp do specjalistów na terenie gminy Rybno jest wystarczający ?

- tak - 22
- nie - 107

5. Czy zauważa się w Pana/ Pani otoczeniu problemy uzależnień od alkoholu, narkotyków , hazardu, komputera itp....

- wysoki - 14
- niski - 31
- średni – 75
- trudno powiedzieć - 9

6. Czy w Pana/Pani otoczeniu występuje zjawisko przemocy domowej ?

- znam takie przypadki - 20
- słyszałem o takich przypadkach - 26
- nie znam takich przypadków- 73
- trudno powiedzieć - 10

7. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegacie Państwo najczęściej ?

- zaniedbania wychowawcze - 42
- zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena) - 17
- sieroctwo - 1
- trudności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze - 3
- przemoc ze strony rodziców - 6
- demoralizacja - 14
- bezproduktywne spędzanie czasu wolnego - 31
- narkomania - 7
- przestępczość i chuligaństwo - 9
- alkohol i papierosy - 34

8. W jakim stopniu jest Pani/ Pani zadowolony z następujących warunków życia w gminie ?

a) Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)

- bardzo niezadowolony - 5
- niezadowolony - 23
- niezdecydowany - 23
- zadowolony - 71
- bardzo zadowolony – 7

b) Dostęp do Internetu

- bardzo niezadowolony- 3
- niezadowolony - 16
- niezdecydowany - 13
- zadowolony – 86
- bardzo zadowolony- 11

c) Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie -

- bardzo niezadowolony - 3
- niezadowolony - 23
- niezdecydowany – 20
- zadowolony – 72
- bardzo zadowolony – 11

d) Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie

- bardzo niezadowolony - 8

- niezadowolony - 10

- niezdecydowany - 20

- zadowolony – 85

- bardzo zadowolony- 6

e) Dostęp do oferty kulturalnej (biblioteka, koncerty, wystawy itp...)

- bardzo niezadowolony- 8

- niezadowolony - 10

- niezdecydowany - 20

- zadowolony – 85

- bardzo zadowolony – 6

f) Organizacja imprez cyklicznych na terenie gminy

- bardzo niezadowolony - 5

- niezadowolony - 20

- niezdecydowany - 32

- zadowolony – 67

- bardzo zadowolony- 5

g) Poziom opieki społecznej

- bardzo niezadowolony- 7

- niezadowolony - 26

- niezdecydowany - 26

- zadowolony – 59

- bardzo zadowolony- 11

h) Dostęp do opieki zdrowotnej (lekarze specjaliści, ośrodki zdrowia)

- bardzo niezadowolony- 5

- niezadowolony - 36

- niezdecydowany - 59

- zadowolony – 25

- bardzo zadowolony- 4

i) Bezpieczeństwo publiczne

- bardzo niezadowolony - 5

- niezadowolony - 18

- niezdecydowany - 19

- zadowolony – 76

- bardzo zadowolony- 11

j) Warunki mieszkaniowe

- bardzo niezadowolony- 4

- niezadowolony - 7

- niezdecydowany - 18

- zadowolony – 87

- bardzo zadowolony- 13

k) Oferta edukacyjna szkół

- bardzo niezadowolony - 3

- niezadowolony - 13

- niezdecydowany - 13

- zadowolony – 95

- bardzo zadowolony- 5

l) Dostępność przedszkoli

- bardzo niezadowolony- 6

- niezadowolony - 10

- niezdecydowany - 21

- zadowolony – 85

- bardzo zadowolony- 7

m) Udział mieszkańców w życiu publicznym

- bardzo niezadowolony - 5

- niezadowolony - 16

- niezdecydowany - 30

- zadowolony – 66

- bardzo zadowolony- 12

Z analizy ankiet wynika, że wśród ankietowanych najczęściej było kobiet w wieku od 31-50 lat. Wśród ankietowanych przeważały osoby z wykształceniem średnim, ze statusem zawodowym - pracownik i rolnik. W pytaniu o warunki życia mieszkańców gminy, ankietowani ocenili warunki jako dobre i średnie. Jeżeli chodzi o funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, ankietowani zwrócili uwagę, że osoby niepełnosprawne napotykały na bariery architektoniczne, utrudniony dostęp do palcówek rehabilitacyjnych oraz utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu. Informacja odnośnie osób niepełnosprawnych

potwierdzona została także w pytaniu dotyczącym oferty dla w/w osób, w którym ankietowani zaznaczyli, że oferta dla osób niepełnosprawnych jest niewystarczająca.

Z analizy ankiet wynika także, że dostęp do lekarzy specjalistów w gminie Rybno jest zdecydowanie niewystarczający. Mieszkańcy wypowiedzieli się, że brakuje lekarza ginekologa, alergologa, kardiologa i okulisty. W przeprowadzonych ankietach społeczeństwo mogło także wypowiedzieć się na temat uzależnień i przemocy w rodzinie oraz negatywnych zjawisk odnoszących się do dzieci i młodzieży. Problem uzależnień od alkoholu, narkotyków hazardu i komputera ankietowani ocenili jako średni, natomiast jeżeli chodzi o przemoc domową mieszkańcy gminy w większości stwierdzili, że nie znają takich przypadków. Wśród negatywnych zjawisk odnoszących się do dzieci i młodzieży z terenu naszej gminy wymieniono alkohol i papierosy, zaniedbania wychowawcze oraz bezproduktywne spędzanie wolnego czasu. W ankiecie zawarte zostały także pytania dotyczące zadowolenia mieszkańców z warunków życia w gminie, między innymi organizacji wolnego czasu, dostępu do Internetu, dostępu do informacji na temat wydarzeń w gminie, dostępu do ofert kulturalnej, organizacji imprez cyklicznych, poziomu opieki społecznej, dostępu do opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa publicznego, warunków mieszkaniowych, oferty edukacyjnej szkół, dostępności przedszkoli i udziału mieszkańców w życiu publicznym. Z uzyskanych odpowiedzi od ankietowanych wynika, że mieszkańcy wykazują zadowolenie z warunków życia w gminie.

XIV. ANALIZA SWOT

1. Uwagi ogólne

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne oraz sposoby dochodzenia do konstruktywnych wniosków. Ze względu na wagę zagadnienia w obecnym opracowaniu skorzystano ze sprawdzonych metod.

W praktyce najczęściej wykorzystywana jest metoda SWOT.

Planowanie strategiczne zostało podporządkowane następującym regułom :

- nazwano, określono, zdefiniowano problemy
- przyjęto kryteria ewaluacyjne
- określono konkurencyjne sposoby postępowania
- przyjęto konieczność bieżącego monitorowania i ewaluacji wyników wybranej do realizacji polityki.

Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów. Strengths (silne strony),

Weaknesses (słabe strony) , Opportunities (szanse) , Threats (zagrożenia) .

Metoda ta pozwala nam na ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na rozwój badanej organizacji. Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników ; wewnętrznych i zewnętrznych . Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem dodatniego i ujemnego wpływu na badaną organizację.

W formie graficznej analizę SWOT można przedstawić następująco:

		Uwarunkowania	
		wewnętrzne	zewnętrzne
Wywierany wpływ	pozytywny	Silne strony	Szansa
	negatywny	Słabe strony	Zagrożenia

W prezentowanej tabeli poszczególne określenia oznaczają :

Silne strony – to pozytywne zjawiska wynikające z samej organizacji
(np. wysoki poziom wiedzy kadry , znajomość lokalnych uwarunkowań itp.)

Słabe strony - to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans
i możliwości rozwojowych organizacji , na które ma ona wpływ (np. słaba komunikacja
wewnętrzna , brak koordynacji działań itp.)

Szanse - to pozytywne zjawiska, które stwarzają możliwości rozwojowe niezależne od
działań organizacji (np. położenie geograficzne)

Zagrożenia - to negatywne zjawiska wpływające z otoczenia organizacji , niezależne od jej działań (np. niedoskonałość rozwiązań prawnych, konkurencyjność sąsiednich podmiotów, pogarszanie wskaźników makroekonomicznych itp)

Dla potrzeb niniejszego dokumentu zastosowano tabelaryczne ujęcie analizy SWOT .Wybór poszczególnych dziedzin do tabel analizy SWOT warunkowany jest tematem opracowania i wiąże się z tymi sferami funkcjonowania gminy, które w sposób pośredni lub bezpośredni wpływają na politykę społeczną.

2. Tabele analizy SWOT

Mocne strony gminy	Słabe strony gminy
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne gminy poza bezpośrednim wpływem zjawisk typowych dla dużych środowisk miejskich, - prowadzona profilaktyka i edukacja społeczna, - działalność władz gminy ukierunkowana na rozwój gospodarczy i pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej - działalność ośrodka pomocy społecznej, - działalność gminnej biblioteki publicznej, - dobra znajomość środowiska lokalnego, - skuteczna w działaniu, doświadczona kadra, - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak zasobów mieszkaniowych do pełnego zapewnienia lokali osobom potrzebującym, - bezradność rodzin i „poczucie wstydu” jako czynnik hamujący przy podjęciu niektórych działań na rzecz osoby i rodziny, - niski stopień zapewnienia udziału dzieci, młodzieży i kobiet w zdrowotnych programach profilaktycznych, - niska opłacalność produkcji rolniczej przedkładająca się na zasobność rodzin, - brak rynków zbytu na płody rolne stanowiące barierę dla rozwoju gospodarstw, - brak grup producenckich - średni poziom wykształcenia ludności wiejskiej,

<ul style="list-style-type: none"> - dobra współpraca instytucji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, - istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających pomocy, - ciągła organizacja prac społecznie-użytecznych, robót publicznych, stażów i prac interwencyjnych, - niezbędne zasoby lokalowe do funkcjonowania systemów pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych, - niski stopień przestępczości na terenie gminy, - czyste środowisko naturalne, - dobre jakościowo gleby, - działalność świetlicy opiekuńczo-wychowawczej, - dostępność do edukacji podstawowej i gimnazjum, - dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, -częściowy brak uporządkowanej gospodarki ściekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystne położenie gminy uniemożliwiający rozwój turystyki, - niski poziom przedsiębiorczości, - brak terenów inwestycyjnych - ograniczona komunikacja na terenie gminy - bariery architektoniczne utrudniające pełny udział w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, - brak zaangażowania społeczeństwa w uczestnictwie w programach profilaktycznych, - coraz częściej występujące negatywne postawy rodzicielskie, - występowanie jawnego i ukrytego bezrobocia - niewielka aktywność społeczna - brak instytucji pozarządowych - niewystarczająca dostępność do usług medycznych - niewystarczające zasoby ludzkie do realizacji zadań społecznych.
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenie</p>
<ul style="list-style-type: none"> - szybka reakcja służb i trafne stawianie diagnozy, - możliwość korzystania ze środków Unii Europejskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> - niedoskonałość rozwiązań prawnych, - dziedziczenie biedy i bezrobocia z pokolenia na pokolenie , uzależnienie od pomocy społecznej,

<ul style="list-style-type: none"> - uzupełnienie brakującej kadry działającej na rzecz rodziny (psycholog, logopeda, pedagog), - efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów do rozwoju sportu, wychowania przedszkolnego, opieki medycznej, rehabilitacji i higieny szkolnej, - wzrost świadomości społeczeństwa odnośnie prowadzenia zdrowego stylu życia, - zwiększenie środków finansowych na potrzeby społeczne, - pozyskiwanie koalicjantów do rozwiązywania problemów społecznych, - zmiana w postrzeganiu przez społeczność lokalną problemu uzależnień i biedy, - uwrażliwienie mieszkańców na potrzeby innych i udzielania pomocy. - powstanie instytucji i organizacji pozarządowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębiająca się różnica w zasobności rodzin, - pogłębiający się proces uzależnień, przemocy i innych zjawisk patologicznych, - wzrost liczby postaw antyspołecznych, - wzrastająca demoralizacja i patologia, - wzrastająca alienacja i depresja wśród społeczeństwa.
---	--

3. Wnioski wypływające z analizy SWOT

Dokonana w oparciu o sytuację gminy analiza SWOT wskazuje, które obszary szeroko rozumianej polityki społecznej wymagają długofalowych, perspektywicznych i przemyślanych działań. Jak wykazano powyżej podstawowymi problemami społecznymi wymagającymi rozwiązania są : problemy rodzinne wynikające z ubożenia, rosnącej skali uzależnień, ograniczonego rynku pracy, ograniczonego dostępu do świadczeń zdrowotnych w szczególności osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych, dóbr kultury.

4.Obowiązujące ustawodawstwo

Podejmowane działania nie mogą pozostawać w oderwaniu od ustawowych obowiązków wspólnoty samorządowej.

Podstawowe działania wspólnoty samorządowej w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej uregulowano w ustawie z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym .

XV. STRATEGIA DZIAŁAŃ, MISJA I WIZJA GMINY

Ustawa o samorządzie gminnym definiuje gminę jako wspólnotę samorządową zorientowaną na zaspokojenie potrzeb jej mieszkańców. Dlatego też władze gminy we wszystkich swych działaniach muszą dążyć do jak najlepszego i najpełniejszego zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności. Zgodnie z kanonami nowocześnie rozumianej polityki społecznej polegać ma to nie tylko na dystrybucji dóbr lecz na stwarzaniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia Oczywiście biorąc pod uwagę istotę zrównoważonego rozwoju należy pamiętać o osobach wykluczonych, które z różnych względów nie stają się beneficjentami przemian i wzrastającego poziomu życia. Obowiązującym minimum zaś powinno być zapewnienie jednostce bytowania w warunkach nieurągających jej godności.

Misja wskazuje naczelny cel polityki społecznej w gminie Rybno. wokół którego powinny koncentrować się działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych. Misja powinna w pełni oddawać aspiracje mieszkańców i stanowić czynnik integracji lokalnej społeczności wokół zasadniczych spraw służących długofalowemu rozwojowi gminy. Misja jest podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami gminy oraz instytucjami i organizacjami.

Misją gminy Rybno w zakresie polityki społecznej jest :

Rybno - gminą ludzi odpowiedzialnych i współdziałających na rzecz społeczności lokalnej.

Wizja. Naczelnym zadaniem strategii jest formułowanie wizji, której urzeczywistnienie stanowi realizację misji. Wizja zarówno w teorii jak i w praktyce definiowana jest jako :

„pozytywne wyobrażenie przyszłości, organizacji lub osób, wyprowadzone na podstawie uznanych wartości i idei, z których wywodzą się cele i plany działania” .

Wizją gminy Rybno to :

W roku 2025 gmina Rybno będzie gminą ludzi wykształconych, dobrze zarabiających, odpowiedzialnych za swoje działania .

Mieszkańcy gminy Rybno będą mieli poczucie bezpieczeństwa osobistego, będą dbać o estetykę, środowisko naturalne, dobra kultury.

Spoleczność będzie bardziej tolerancyjna, pomagająca słabszym.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym będą miały zapewnioną pomoc i bezpieczeństwo.

XVI. OBSZARY PRIORYTETOWE, CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE I ZADANIA

Określenie działań strategicznych zmierza w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, uzyskania stanu wolności od niedostatku, bądź od obniżenia poziomu życia spowodowanego utratą możliwości zarobkowania, chorobą, inwalidztwem, starością, zwiększonym obciążeniem rodzinnym, bezradnością oraz innymi sytuacjami losowymi. Głównym przesłaniem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w Gminie Rybno i destabilizujących życie mieszkańców.

Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej. Zintensyfikowanie ukierunkowanych działań pomocy społecznej ma na uwadze doprowadzenie świadczeniobiorców do życiowego usamodzielniania i umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

Aby zrealizować założoną w Strategii misję wytypowano podstawowe obszary wymagające rozwiązań, a mianowicie :

- rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym,
- osoby starsze i niepełnosprawni,
- grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią,
- dzieci i młodzież.

1. Obszar priorytetowy

Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

W Gminie Rybno obserwuje się systematyczny wzrost liczby rodzin żyjących w ubóstwie. Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji i systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję, a następnie przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją często występują u dzieci kłopoty z nauką, problemy wychowawcze, aż do wkraczania na drogę konfliktu z prawem. Aktywizacja społeczności lokalnej dla rozwiązania trudnych problemów stanowi ważne i trudne wyzwanie dla pomocy społecznej.

Cel główny :

Wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny i zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z uwzględnieniem rodzin niepełnych i wielodzietnych

Cele szczegółowe :

- zwalczanie ubóstwa, bezrobocia i przeciwdziałanie jego skutkom,
- organizowanie i rozwijanie kompleksowego wsparcia dla rodzin,

Zadania :

- świadczenie pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- pomoc materialna i rzeczowa rodzinom wymagającym wsparcia, w tym między innymi pozyskiwanie nieodpłatne różnego rodzaju rzeczy i artykułów gospodarstwa domowego,
- promowanie i wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez zwiększenie członkom tych rodzin dostępności do różnorodnych dóbr i usług poprzez np. Kartę Dużej Rodziny,
- stworzenie możliwości korzystania przez dzieci i rodziców z pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej,
- współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją,
- prowadzenie pracy socjalnej z beneficjentami, odkrycie i wykorzystanie ich własnych zasobów,
- działania informacyjne dla bezrobotnych poszukujących pracy,

- motywowanie bezrobotnych do aktywnego poszukiwania pracy ,
przekwalifikowania, udziału w kursach, szkoleniach , projektach systemowych realizowanych ze środków Unii Europejskiej,
- działania ratunkowe polegające na udzielaniu doraźnej pomocy osobom i rodzinom w formie pieniężnej i niepieniężnej (rzeczowej),
- organizowanie robót publicznych i prac społecznie-użytecznych, jako aktywnej formy przeciwdziałania bezrobociu,
- stałe doskonalenie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem osób i rodzin wykluczonych społecznie,
- stała weryfikacja przyznanych świadczeń, głównie pieniężnych,
- pozyskiwanie środków na właściwą pomoc osobom i rodzinom tego potrzebującym
- udzielenie pomocy finansowej dzieciom w rodzinach dotkniętych różnymi dysfunkcjami m. in. stypendia, dopłata do różnych form wypoczynku typu kolonie, wycieczki szkolne.

2. Obszar priorytetowy :

Osoby starsze i niepełnosprawni

Starzenie się społeczeństwa staje się problemem powszechnym we współczesnym świecie. Rola i pozycja człowieka starego w nowoczesnym, zmodernizowanym społeczeństwie bardzo się zmieniła. Trzeba pamiętać, że starzenie się jest procesem, dlatego nie powinien to być okres nagłego wycofania się z życia społecznego, kulturalnego i towarzyskiego, ponieważ może to spowodować osamotnienie i izolację. Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym należy jednak uwzględnić w nim kontekst psychologiczny i społeczny. W społeczeństwie występują tendencje do izolacji i ograniczania udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, i mimo poprawy w tej dziedzinie, niektóre formy dyskryminacji osób niepełnosprawnych stanowią nadal poważny problem. Stworzenie spójnego programu pomocy osobom niepełnosprawnym poprawi sytuację tych osób. Polityka społeczna pomimo posiadanych licznych instrumentów pozwalających rozwiązywać problemy społeczne, nie jest w stanie rozwiązać ich wszystkich. W związku z tym, należy skoncentrować szczególną uwagę na przeciwdziałaniu, które nie pozwoli pogłębiać różnic społeczno - ekonomicznych oraz izolacji grup społecznych.

Cel główny :

Poprawa jakości życia ludzi starszych, zapobieganie marginalizacji życia starszego pokolenia, poprawa warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej i integracja społeczna.

Cele szczegółowe :

- jak najdłuższe utrzymanie zdolności osób starszych do samoegzystencji w swym naturalnym środowisku oraz optymalizacja jego aktywności,
- zaktywizowanie rodziny do działań na rzecz osób starszych w rodzinie,
- zapewnienie wsparcia osobom starszym, niezdolnym do samodzielnej egzystencji w środowisku,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- uwrażliwienie młodego pokolenia na potrzeby ludzi starszych i samotnych
- ułatwienie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji i środków komunikacji (likwidacja barier architektonicznych)
- aktywizacja zawodowa i wzmocnienie pozycji osób niepełnosprawnych, tak by mogły one realizować swoje prawa na rynku pracy.

Zadania :

- promowanie aktywnego udziału osób starszych w życiu społeczeństwa,
- rozszerzanie usług opiekuńczych dla osób starszych w miejscu zamieszkania,
- udzielanie wsparcia środowiskowego ludziom w podeszłym wieku,
- działanie na rzecz integracji ludzi starszych ze środowiskiem,
- edukacja rodzin w zakresie nabywania kompetencji koniecznych do kontaktów z osobami starszymi w rodzinie (docieranie do rodzin poprzez pracownika socjalnego)
- ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielenie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej,
- ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, ośrodkami rehabilitacyjnymi,
- dostarczanie informacji na temat praw, dostępnych służb i programów osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom i opiekunom,
- współpraca z organizacjami osób niepełnosprawnych w zakresie rozwiązań życia zawodowego i zatrudnienia,
- podjęcie działań w celu podniesienia świadomości społeczności lokalnej na temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb i możliwości wkładu w życie społeczne temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb i możliwości wkładu w życie społeczne,

- rozwój usług opiekuńczych , pomoc dla rodziny która opiekuje się osobą niepełnosprawną,
- wsparcie oddolnych inicjatyw integracyjnych i kulturalnych.

4.Obszar priorytetowy

Grupy społeczne zagrożone alkoholizmem i narkomania

Używanie substancji psychoaktywnych jest jednym z najważniejszych czynników ryzyka dla zdrowia ludności. Problemy alkoholowe i narkotykowe wiążą się z bardzo poważnymi zaburzeniami psychosomatycznymi u osób nadużywających tych substancji, a także dezorganizacją życia rodzinnego, środowiska pracy oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego. Podobnie działają uzależnienia behawioralne – np. od hazardu, komputera, Internetu, zakupów, które mogą powodować poważne problemy w różnych sferach życia. W tym kontekście profilaktyka uzależnień oraz zmniejszanie ich negatywnych następstw powinny, w okresie wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, znajdować się w sferze szczególnego zainteresowania służb społecznych i wyspecjalizowanych w tym zakresie podmiotów.

Cel główny :

Zmniejszenie występujących zagrożeń społecznych i ekonomicznych wynikających z picia alkoholu i używania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów.

Cele szczegółowe :

- ograniczenie dostępności napojów alkoholowych,
- ograniczenie picia alkoholu przez osoby nieletnie,
- zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim,
- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- pomniejszenie skali zjawiska nietrzeźwości kierowców.

Zadania:

- poszerzenie oraz uelastycznienie oferty wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zwiększenie świadomości społecznej na temat szkodliwości nadużywania substancji uzależniających oraz uzależnień behawioralnych,

- upowszechnianie informacji z wykorzystaniem mediów, materiałów drukowanych oraz bezpośrednich spotkań mieszkańców ze specjalistami na temat możliwości uzyskania pomocy przez osoby uzależnione i ich rodzin ,
- realizacja programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy z uwzględnieniem specjalistycznych programów dla młodzieży,
- współpraca gminy w zakresie wydawania orzeczeń dotyczących osób wobec których toczy się postępowanie o leczenie odwykowe,
- działalność edukacyjna polegająca na promocji zdrowego stylu życia,
- otoczenie opieką członków rodzin osób uzależnionych i udzielanie im pomocy, w tym dotyczącej przemocy w rodzinie,
- wspieranie i włączanie się do kampanii ogólnopolskich , regionalnych, lokalnych w zakresie uzależnień i przemocy wobec dzieci,
- wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- wspieranie działań instytucji oraz stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemami uzależnień,
- współpraca pracowników socjalnych z Policją, sądami, kuratorami oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4.Obszar priorytetowy :

Dzieci i młodzież

Współczesny świat niesie szereg zagrożeń dla dzieci i młodzieży, które mogą powodować poważne negatywne skutki dla ich rozwoju i funkcjonowania w dorosłym życiu. Aby młodzi ludzie byli należycie przygotowani na te wyzwania, powinni zostać wyposażeni w zestaw kompetencji osobistych i społecznych , a także posiadać zainteresowania i hobby, które pozwolą im zaplanować ścieżkę edukacji lub kariery zawodowej. W tej sytuacji działania ukierunkowane na podnoszenie szans edukacyjnych młodych ludzi, ich rozwój i samorealizację, jak również przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, stają się jednym z priorytetów gminnej polityki społecznej.

Cel główny :

Wyposażenie młodego pokolenia w umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w dorosłym życiu, przede wszystkim kształtowanie odpowiedzialności oznaczającej zdolności właściwego reagowania na wyzwania i nowe sytuacje życiowe

Cele szczegółowe :

- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postawy odpowiedzialności za własne życie , zdrowie fizyczne, emocjonalne, rozwój, edukację i przyszłość,
- wdrażanie wśród dzieci i młodzieży idei koleżeńskości i wyrabianie postaw Prospołecznych,
- Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży .

Zadania :

- ochrona dzieci i młodzieży przed przestępczością i przemocą,
- zapewnienie pomocy socjalnej dzieciom i młodzieży,
- stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do kulturalnego , aktywnego spędzania czasu wolnego,
- promowanie dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej,
- przeciwdziałanie dewiacjom i patologii,
- wspieranie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny,
- realizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w różnych formach (np. warsztatów, kółek, konkursów, turniejów sportowych, wycieczek i obozów edukacyjnych) doskonalących wiedzę i umiejętności oraz rozwijających pasje i zainteresowania dzieci i młodzieży w powiązaniu z nabywaniem umiejętności osobistych i interpersonalnych,
- przygotowywanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym i gospodarczym poprzez umożliwienie nabywania praktycznych umiejętności oraz kształtowania postaw prospołecznych i przedsiębiorczych, w szczególności w zakresie zakładania i prowadzenia firmy społecznej,
- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postaw aktywnych oraz możliwości zdobywania cennych doświadczeń dzięki zaangażowaniu w wolontariat oraz inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego, a także udziałowi w wymianie międzynarodowej,
- zapewnienie pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych oraz młodzieży dotychczas marginalizowanej (na przykład z powodu biedy, dysfunkcji, niepełnosprawności), w celu umożliwienia jej kontynuacji nauki na poziomie średnim i wyższym,

- realizacja programów profilaktycznych w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych i innych zagrożeń kierowanych do uczniów, ich rodziców i nauczycieli.
- zapewnienie pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej dla dzieci i młodzieży doświadczającej poważnych problemów w środowisku rodzinnym, w szczególności wykazującej zachowania aspołeczne lub autodestrukcyjne.

XVII . MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

Skuteczność funkcjonowania przyjętej Strategii zależeć będzie w dużej mierze od:

- budowy programów celowych rozwijających przyjęte cele operacyjne,
- monitoringu.

Monitoring polega na minimum corocznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które pojawić się mogą poprzez zmianę regulacji prawnych i społecznych.

Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami.

Monitoring umożliwi zatem :

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,

Monitorowania i ewaluacji Strategii będzie dokonywał powołany do tego celu Zespół .

1. Podmioty uczestniczące w realizacji Strategii :

Przedstawiona Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje teren gminy Rybno.

Cele i zadania będą realizowane przez osoby i instytucje przy pełnej współpracy społeczności lokalnej.

Do instytucji realizujących założenia Strategii zaliczyć należy przede wszystkim:

- Rada i Wójt Gminy Rybno,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie,
- placówki opiekuńczo- wychowawcze,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,

- Parafia Rzymsko – Katolicka,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sochaczewie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie
- inne

2. Finansowanie Strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań :

- środki własne pochodzące z budżetu gminy,
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje),
- możliwe do pozyskania środki funduszy krajowych (np. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych),
- możliwe do pozyskania środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej

3. Okres realizacji Strategii

Strategia będzie realizowana w latach 2016- 2025 .

Wybór tego okresu nie jest przypadkowy . Z jednej strony ośmioletni okres realizacji dla programów społecznych nie jest terminem długim , z drugiej zaś pokrywa się z przyjętym w Unii Europejskiej okresem budżetowania . Członkostwo Polski w strukturach Unii daje gminom niepowtarzalną szansę korzystania z różnych środków pomocowych , również w zakresie pomocy społecznej. Jednym z warunków uzyskania wsparcia jest posiadanie spójnej, całościowej wizji polityki społecznej gminy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiada tym warunkom.

XVIII . ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rybno pozwoli na celowe , systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Strategia została opracowana po to, żeby podjąć działania w celu poprawy życia mieszkańców naszej gminy, podnieść ich wiedzę i poziom świadomości w dokonywaniu jak najlepszych wyborów życiowych. Strategia ma pobudzić do aktywności instytucje i organizacje działające w obszarze pomocy społecznej, rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Stanowi ona kierunkowskaz i plan działania lokalnych decydentów, instytucji pomocy społecznej , w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Sukces jej

realizacji zależy od wielu czynników zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych. Osiągnięcie zawartych w strategii celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Wdrożenie przyjętych rozwiązań przyczyni się do znaczącego ograniczenia występujących na terenie gminy problemów społecznych i pozwoli na stwierdzenie, że misja Strategii została spełniona. Obecna Strategia nie jest zamkniętym dokumentem i będzie on podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.